

Analogi 4 /2002

Ortodoksinen seurakuntalehti

TAMPEREEN, TURUN JA HÄMEENLINNAN ORTODOKSISET SEURAKUNNAT / 28.11.2002

KP metropoliitta Ambrosius vihkimässä uutta kirkkoa. Vas. mp. Ambrosius, diakonit Jorma Kudjoi ja Mikko Ylinen sekä isä Ion Durac.

Porin ilon päivä

Porin uusi kirkko vihittiin käyttöön syyskuun viimeisenä, jo syksyä enteilevänä sunnuntaina. Porilaisten pitkä evakkotaival omaan kirkkoon pääsi viimein matkansa päähän.

Sunnuntaina syyskuun 29. oli Porin uusi kirkko täynnä hymyileviä ja onnellisia seurakuntalaisia. Kirkon vihkiminen käyttöönsä kauniilla puistotontilla vastapäätä Käppärän hautausmaata oli nyt tosiaasia. Viime sodista alkanut odotus oli saanut arvoisensa toteutuksen.

Pyhän apostolin Johannes Teologin muistolle pyhitetyn kirkon vihki KP metropoliitta Ambrosius seurakuntien papiston avustamana. Toimitusta oli seuraamassa myös KP arkkipiispa Leo. Vihkimisliturgiaan osallistui lähes neljäsataa ihmistä. Koko viikonlopun aikana uuteen kirkkoon kävi tutustumassa noin kaksi ja puoli tuhatta henkeä.

Porin kirkko on Tampereen seurakunnan kolmas kirkko. Muita jumalanpalveluspaikkoja ovat Tampereen kirkko ja Kolhon kirkko Vilp-

pulassa. Lisäksi Valkeakoskella on rukoushuone.

Kirkon pitkä vihkiminen

Päivää ennen vihkimistä eli lauantaina Porin kaupunginhallitus ja –valtuusto tutustuivat kirkkoon. Saman päivän iltana kirkossa toimitettiin vigilia KP arkkipiispa Leon johdolla.

Kirkon juhlallinen vihkiminen aloitettiin kuitenkin jo edellisenä maanantaina, jolloin metropoliitta Ambrosius siunasi kahdeksan kelloa kirkon pihalla. Kellot on valettu Venäjällä Voronezhissa, suurin niistä painaa 640 kiloa, ja pienimmällekkin tulee painoa seitsemän kiloa. Suurimmassa kellossa lukee rukous: ”Pyhä apostoli Johannes Teologi, ruokoile meidän sielujemme puolesta.” (jatkuu s. 2)

Tässä numerossa

Puheita Porin kirkon juhlasta 3-6

Arkkipiispa Leon kolumni 7

Kirkkoherrat kirjoittavat 7-8

Miten koti pyhitetään 9

Laulajia lisää kuoroon 12

Vasojärven luostari Karjalassa 13

Metropoliitta Johanneksen elämänohjeita 17

Varuskuntakirkko takaisinko? 20

Porin kirkkoa vihkimässä KP arkkipiispa Leo ja kumartamassa teologian opiskelija Antti Narmala.

- 1 Porin ilon päivä
- 2 **Metropoliitta Ambrosius**
Määrätietoinen rakkaus
- 3 **Kaarina Dromberg**
Yhteistä tahtoa ja elämän-
makuista kehittämistyötä
- 4 **Isä Risto Lintu**
Kirkko rakennetaan
vuosisadoiksi
- 7 **Arkkiepiispa Leon kolumni**
Arvostusta Joensuun
tiedekunnalle
Isä Petri Ratilainen
Jumalan Sana kirkossamme
- 8 **Isä Markus Aroma**
Lahjojen antaminen
– itämaan viisaiden esimerkki
- 10-12 TAMPERE**
- 12 Kuuroon lisää laulajia!
- 13 **Esko Lappalainen**
Vasojärven Kristuksen
kirkastumisen miesluostari
- 14-16 TURKU**
- 17 **Lars Gabriel Ahlbäck**
Vägledning av metropoliten
Johannes
- 18-19 HÄMEENLINNA**
- 20 **Leena Honkamäki**
Varuskuntakirkko – Hämeen-
linnan polttava puheenaihe
- 21 **Isä Heikki Honkamäki**
Kodinpyhitys eli
kodin siunaaminen
- 22 **Pia Houni**
Lukija elää Torsti Lehtisen
esseiden äärellä
- 23 Radio / TV
- 24 **Isä Mihail**
Uuden-Valamon erakko
(venäjäksi)

Jatkoa etusivulta

Porin ilon...

Myös kirkon kattokruunut, joista suurin painaa 193 kiloa ja on pituudeltaan kolmimetrinen, ovat venäläistä työtä. Pääsuunnittelijana rakennushankkeessa on toiminut torniolainen arkkitehti pastori Matti Porkka. Kirkon ikonostaasin ikonit on maalannut Margit Lintu; muut kirkkosalin ikonit ovat porilaisen

Isä Risto Lintu voitelemassa mirhaöljyllä kirkon ulkoseiniä.

Harri Stefaniuksen käsialaa.

Juhlallisessa kirkon vihkimisessä sunnuntaina KP metropoliitta Ambrosius kantoi ristisaatossa kirkon ympäri alttariin sijoitettavia pyhäinjäännöksiä. Samalla isä **Risto Lintu** voiteli kirkon ulkoseinät pyhällä mirhaöljyllä. Ristisaaton jälkeen papi siirtyi alttariin, jossa alttaripöytä pestiin mirhaöljyn ja viinin seoksella. Sen jälkeen siihen sijoitettiin kreikkalaisesta *Dau Pendelin* luostarista tuodut 1600-luvulla kuolleen marttyyrimunkin reliikit.

Mieliinpainuva päiväjuhla

Vihkimisen ja liturgian jälkeen kirkoväki siirtyi viereiselle Käppärän koululle ruokailemaan ja päiväjuhlaan. Juhlatroparin ja arkkiepiispan

siunauksen jälkeen Tampereen kirkkoherra, isä Risto Lintu piti tervehdyspuheen. Valtiovallan ja opetusministeriön tervehdyksen esitti kulttuuriministeri **Kaarina Dromberg**. Näiden puheiden välissä Tampereen kirkkokuoro, johtajanaan dir. cant. **Risto Matsi**, lauloi ortodoksista kirkkomusiikkia, ja lausuntaa esitti **Annikki Furuholm**. Ennen virallisia tervehdyksiä näyttelijä **Katariina Lohiniva** lauloi kitaristi **Seppo Tynin** säestämänä uudempaa musiikkia.

Juhlaan toi kirkkokunnan tervehdyksen KP arkkiepiispa Leo, luterilaisten seurakuntien tervehdyksen esitti lääninrovasti **Antti Koivisto**, ja Porin kaupungin tervehdyksen lausui **kaupunginjohtaja Martti Sinisalmi**. Juhlissa muistettiin myös muutamia kirkonrakentajia. Isä Risto Lintu luovutti seurakunnan viirin **Martti Sinisalmelle, Marja Rauhalalle, Keijo Kyyröselle ja Jorma Kudjoille**. Metropoliitta Ambrosiuksen myöntämän piispallisen siunauskirjan saivat **Harri Stefanius ja Antero Luonila**.

Huomionosoitusten jälkeen lausuntaa esittivät porilaiset ortodoksioppilaat ohjaajansa **Riikka Joen** johdolla. Käppärän koulun oppilailla oli myös omat esityksensä. Päättösanat lausui Tampereen seurakuntaneuvoston varapuheenjohtaja **Eeva Manni**.

Arvokas tilaisuus Käppärän koulun juhlasalissa päättyi ehtooveisuun ja metropoliitan siunaukseen.

Analogi julkaisee metropoliitta Ambrosiuksen vihkimisliturgiassa pitämän saarnan, isä Risto Linnun tervehdyspuheen, ministeri Kaarina Drombergin sekä kaupunginjohtaja Martti Sinisalmen tervehdykset. □

Päiväjuhlan puhujavieraita, lääninrovasti Antti Koivisto (vas.), KP arkkiepiispa Leo, kulttuuriministeri Kaarina Dromberg ja isä Risto Lintu.

KIRKKOKALENTERIN
RAAMATUNKOHTIA
LUETTAVAKSI

**1.12. Sokean miehen
sunnuntai**

Luuk. 24:36-53, Kol. 1:12-18, Luuk. 18:35-43

**8.12. Köyryselkäisen
naisen sunnuntai**

Joh. 20:1-10, Kol. 3:4-11,
Luuk. 13:10-17

**15.12. Pyhien isien
sunnuntai**

Joh. 20:11-18, Kol. 3:12-16,
Luuk. 14:16-24, Gal. 5:22-6:2, Luuk. 6:17-23

**22.12. Kristuksen
syntymän edellinen
sunnuntai**

Deut. 10:14-21, Joh. 20:19-31, Hepr. 11:9-10, 32-40,
Matt. 1:1-25

**25.12. Herramme
Jeesuksen Kristuksen
syntymä**

Matt. 1:18-25, Gal. 4:4-7,
Matt. 2:1-12

**29.12. Kristuksen
syntymän jälkeinen
sunnuntai**

Joh. 21:1-14, Gal. 1:11-19,
Matt. 2:13-23

**1.1. Herran ympärileik-
kaus**

Joh. 10:9-16, Kol. 2:8-12,
Luuk. 2:20-21, 40-52, Hepr. 7:26-8:2, Luuk. 6:17-23

5.1 Teofanian aatto

Joh. 21:15-25, 2. Tim. 4:5-8,
Mark. 1:1-8

**6.1 Teofania. Herran
kaste. Loppiainen.**

Mark. 1:9-11, Tit. 2:11-14,
3:4-7, Matt. 3:13-17

**12.1. Teofanianjälkeinen
sunnuntai**

Matt. 28:16-20, Ef. 4:7-13,
Matt. 4:12-17

**19.1. Kymmenen
spitalisen sunnuntai**

Mark. 16:1-8, Kol. 3:4-11,
Luuk. 17:12-19

**26.1. Sakkeuksen
sunnuntai**

Mark. 16:9-20, 1. Tim. 4:9-15, Luuk. 19:1-10

Porin kirkko ulkoapäin
alttarin puolelta nähtynä.

**KP METROPOLIITTA AMBROSIUS
piti Porin kirkon vihkiäisissä 29.9.
saarnan, jossa hän käsitteli
päivän evankeliumin sanomaa.**

Metropoliitta Ambrosiuksen saarna

Määrätietoinen rakkaus

*Isän ja Pojan ja Pyhän hengen nimeen.
Kristuksessa rakas Esipaimen, kulttuuri-
ministeri, hyvät seurakuntalaiset ja
juhlavieraat.*

Tämä kirkko on juuri vihitty käyttöönsä kirkon vanhan perinteen mukaan. Kirkon hengelliset juuret menevät Jeesuksen ja apostolien aikaan. Erityisellä tavalla tämä kirkko pyhän apostolin ja evankelistan Johanneksen kirkkona muistuttaa meitä evankelista Johanneksesta, joka oli Jeesukselle erityisen rakas. Ortodoksisessa kirkossa hänen evankeliumiaan luetaan ja rakastetaan varmasti eniten.

Uusi kirkko toiveiden ja rukousten täyttymys

Tämä kirkkorakennus on monien toiveiden ja monien rukousten täyttymys. Tästä syystä tunnemme suurta kiitollisuutta tänä päivänä. Tämän rakentamiseen on tarvittu paljon henkisiä ja hengellisiä uhrauksia ja myös aineellisia ponnisteluja. Olemme kiitollisia siitä, että vahvassa ekumeenisessa hengessä Porin kaupunki ja myös luterilaiset seu-

rakunnat ovat olleet tässä mukana. Kirkon merkitystä täällä Porissa toisen kansallisen kirkon pyhättönä todistaa sekin, että eilen, kun täällä oli avoimet ovet, vieraina kävi yli tuhat ihmistä. Moni heistä sanoi, että tuntuu niin kuin tämä kirkko olisi aina ollut tässä vanhojen puitten katveessa, porilaisessa kulttuurimaisemassa. Tähän on tietysti helppo yhtyä.

Jokaisen rakennuksen tulisi heijastaa sitä tehtävää, mikä sillä on. Kirkko kirjaimellisesti on Jumalan rakkauden, Jumalan huolenpidon ja hyvyyden konkreettista ilmausta. Siinä Taivaallinen Isä antaa meille sanan ja sakramenttien, yhteisen rukouksen ja ylistyksen kautta sitä toivoa ja sitä kestäväää elämänperustaa, jonka varassa me voimme rohkeasti ja avoimesti kulkea elämässä eteenpäin.

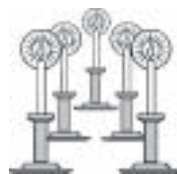
Vuorisaarnan sanoma

Tähän liittyen päivän evankeliumi vuorisaarnasta kertoo kirkon pysyvistä perustehtävistä, joka on sama sukupolvesta toiseen. Tuossa evankeliumissa Jeesus puhuu autuudesta niiden ihmisten kohdalla, jotka Jumalaa rakastavat ja Hänen tahtoaan toteuttavat. Vuorisaarna on keskeisessä osassa siinä opetuksessa ja toivon sanomassa, mitä tämäkin pyhättö osaltaan tällä alueella toteuttaa.

Kirkon elämä on aina Jumalan valtakunnan todellisuuden tuomista läsnäolevaksi. ▶

Kesäasuinen julkaisuneuvosto: diakoni Harri Kahila (vas.),
Marita Jouhki-Inkinen, Eeva Manni, isä Markku Aroma (vpj.),
Johan Nyman, isä Risto Lintu (pj.) ja isä Petri Ratilainen.
Kuvasta puuttuu isä Kai Sahlberg.

Kristus syntyy, kiittäkää!

Kiittäen Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan seurakuntien luottamushenkilöitä hyvästä yhteistyöstä me toivotamme teille ja kaikille Analogin lukijoille siunattua Kristuksen syntymäjuhlaa ja onnea vuodelle 2003 rakentavan yhteistyön merkeissä.

Analogin julkaisuneuvosto
Isä Risto Lintu, puheenjohtaja
Kari M. Ranttilä, päätoimittaja

Määrätietoinen...

► Vaikka se täydellisenä toteutuu vasta silloin, kun Jumala on kerran kaikki kaikessa, saamme kuitenkin monella tavalla olla siitä osallisia myös tänä päivänä pyhän kirkon elävänä jäsenenä. Uusi kirkko todistaa meille omalta osaltaan juuri tästä, se tekee tämän meille hyvin kouriintuntuvalla, näkyvällä ja koettavalla tavalla todeksi.

Vuorisaarnassa on kaksi osaa, jotka ovat tyypillisiä uudelle elämälle Kristuksessa. Silloin ne koskevat myös meidän itse kunkin elävää jäsenyyttä omassa seurakunnassamme, niin myös tässä pyhän Johanneksen seurakunnassa.

Ensinnäkin vuorisaarna muistuttaa siitä, että tämän ajan arvomaailman sijaan meidän tehtävämme on etsiä syvempää totuutta ja todellisuutta. Menestyminen, suosio, vauraus ja jopa mielenrauha ovat ihmisille usein hyvin tärkeitä. Mutta autuuden lauseet lupaavat meille enemmän. Ne lupaavat onnen ja siunauksen niille, joilla on henkistä ja hengellistä nälkää ja tarvetta etsiä

syvempää elämän totuutta ja toteuttaa sitä. Selkokielellä sanottuna siinä on kysymys nimenomaan siitä, että Jeesus odottaa meiltä opetuslapsiltaan ja seuraajiltaan sitä avoimuutta, sitä hengellistä kaipausta, sitä tilaa, jonka Jumala voi täyttää. Siihen asenteeseen kuuluu usein jollain tavalla myös tyytymättömyyttä siihen, että emme ole vielä valmiita ja kypsiä, vaan olemme vasta matkan alkupuolella. Kuitenkin silmiemme edessä on selvä päämäärä kohti Kristusta ja Kristuksen kaltaisuutta. Tällä matkalla elämän turvan tarjoaa juuri kristillinen kirkko.

Rakkaus on aktiivinen ja määrätietoinen

Toinen uuden elämän piirre on kristillinen rakkaus, johon myös tämän päivän evankeliumi meitä kannustaa. Se on armollista, määrätietoista ja aktiivista kiinnostusta toisistamme. Siihen kuuluu avoimuutta ja omastaan antamista. Rakkaus on sitä, että emme kosta, emme etsi hyvitystä, emme tuomitse toista. Se perustuu ennen kaikkea siihen, mitä Jumala meille ihmisille tekee. Niin

kuin Jumala on armollinen ja armah tavainen, olkaamme mekin toisillemme. Me saamme toinen toistamme tukien kulkea elämämme matkalla. Tämä huolenpito on jokaisen elävän seurakunnan keskeinen tunnusmerkki.

Olkoon tämän kirkon vihkimisen juhla meitä jokaista rohkaisemassa ja kannustamassa elämässä eteenpäin, entistä syvällisempään osallisuuteen niistä suurista lahjoista, joita kirkko tarjoaa nimenomaan keskinäisessä jakamisessa ja yhteydessä.

Ensimmäisistä kristityistä sanottiin silloin seurakunnan ulkopuolella: ”Katsokaa, kuinka vahvasti kristityt rakastavat toinen toistaan”. Tämä olkoon myös meille mahdollisuutena ja kutsumuksena yhteisessä elämässä tämän juuri vihityn kirkon piirissä ja tässä kaupungissa. Sama koskee meitä muuallakin, missä me elämme omaa elämäämme ja yhdessä kuljemme elämämme matkaa eteenpäin. Tähän hyvä ja ihmisistä rakastava Jumalamme suokoon runsaan siunauksensa ja varjeluksensa. □

Yhteistä tahtoa ja elämänmakuista kehittämistyötä

Kulttuuriministeri Kaarina Drombergin juhlapuhe

Porin kirkon vihkiäisiin valtiohallinnon tervehdyksen toi kulttuuriministeri Kaarina Dromberg. Hän pohti puheessaan kirkkokunnan lainsäädännön uudistusta ja ortodoksisen kouluopetuksen turvaamista. Myös ortodoksisuuden näkyminen katukuvassa sai häneltä kiitosta.

– Toimittuani kirkollisasioista vastaavana ministerinä vajaan neljän kuukauden ajan minulla on jo toista kertaa ilo osallistua ortodoksisen seurakunnan tilaisuuteen juhlavissa merkeissä. Runsas kuukausi sitten juhliittiin 175-vuotiaasta Helsingin seurakuntaa. Ja nyt saamme viettää uuden kauniin kirkon vihkiäisiä täällä Porissa.

Lainsäädännön kokonaisuudistus

– Ortodoksisen kirkon kannalta tärkein valmisteilla olevista hankkeista on varmaankin kirkkokuntaa koskevan lainsäädännön kokonaisuudis-

tus, jota valmistelemaan on tarkoitus asettaa toimikunta lähiaikoina. Toimikunnan tulee suunnitelman mukaan saada ehdotuksensa valmiiksi syksyllä 2004. Tämä mainittu lainsäädäntöhanke on siis vielä alkuvaiheissa. Varsin pitkällä on sen sijaan uskonnonlainsäädännön kokonaisuudistus, jota koskevat hallituksen esitykset on tarkoitus antaa eduskunnalle ensi viikolla. Kysymys on merkittävästä uudistuksesta, jonka teki monessa suhteessa välttämättömäksi hiljattain uudistettu perustuslakimme. Uskonnonvapauslain säädännön uudistuksessa määrite-

tään perusta vapaalle uskonnon harjoittamiselle monikulttuuristuvassa yhteiskunnassamme, samalla turvataan suomalaiseen perinteeseen liittyvät käytännöt, kuten mm. koulujen pakollinen uskonnonopetus.

Uskonnonopetuksen tason turvaaminen

– Lakiuudistuksen loppuvaiheissa nousi esiin kysymys ortodoksisen uskonnonopetuksen tason turvaamisesta. Keskustelu liittyi uskonnonvapauskomitean ehdotukseen, ettei laki enää edellyttäisi evankelis-luterilaiselta tai ortodoksisesta uskontoa opettavalta opettajalta kyseisen kirkon jäsenyyttä. Uskonnonvapauskomitea perusteli muutosta sillä, että uskonnonopettajan jäsenysvaatimus soveltuu huonosti perustuslaissa säädettyyn uskonnon ja omantunnon vapauteen. Sillä ei myöskään nähty vaikutusta opetuksen sisältöön, koska opettajat ovat opetusta antaessaan velvollisia noudattamaan lainsäädäntöä ja opetussuunnitelmia. Ortodoksien piirissä uskonnonopettajan jäsenysvaatimuksen kumoaminen herätti kuitenkin huolta. Erityisesti pe-

lättiin sitä, ettei ortodoksista uskonnonopetusta enää antaisikaan opettajat, jotka ovat riittävän omakohtaisesti perehtyneet ortodoksiseen uskontoon ja sen traditioihin. Tämä kohta aiheutti valmistelijoille todellisen dilemman. Toisaalta uskonnonvapauskomitean tulkinta oli linjassa eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintojen kanssa. Toisaalta taas tahdottiin turvata ortodoksisen uskonnonopetuksen korkea taso.

– Ortodoksisen kirkkokunnan johdon kanssa käytyjen rakentavien keskustelujen kautta löysimme onneksi mallin, joka turvaa sekä ortodoksisen uskonnonopetuksen aseman että uskonnonvapauskomitean tavoitteet, joihin kuului mm. uskonnonopetuksen säilyminen pakollisena oppiaineena. Samalla toteutetaan eräitä järjestelyjä, joilla parannetaan taloudellisia edellytyksiä ortodoksisen uskonnonopetuksen asianmukaiseen järjestämiseen. Ensinnäkin on tarkoitus lisätä valtion panostusta ortodoksiseen uskonnonopetukseen lisäämällä kiertävien uskonnonopettajien määrää. Toiseksi, heikossa taloudellisessa asemassa olevat kunnat ja muut opetuksen järjestäjät voisivat saada vähemmistöjen uskontojen opetuksen perusteella valtionosuuteensa harkinnanvaraista korotusta.

– Käsitykseni mukaan tämä ratkaisu on toimiva. Se noudattaa uuden perustuslain tulkintaa mutta turvaa samalla sen, että ortodoksisen uskonnonopetuksen taso säilyy korkeana ja sitä antavat henkilöt, jotka tuntevat hyvin nimenomaan ortodoksisen uskonnon ja sen tradition.

Ortodoksisuus vahvasti arkipäivässä

– Ortodoksisen kirkon historiaan on Suomessa mahtunut monia vaikeita vaiheita. Erityisen vaikeita hetkiä elettiin sotien jälkeen, kun merkittävä osa kirkon jäsenistä joutui siirtolaisuuteen eri puolille Suomea. Vaikka evakkotaival oli monella tapaa raskas sekä yksilön että ortodoksisen kirkon kannalta, on sillä ollut myös se myönteinen vaikutus, että ortodoksisuus tuli sen ansiosta aivan toisella tavalla koko kansan tietoisuuteen. Tänä päivänä ortodoksinen uskonto ja tapakulttuuri on vahvasti läsnä suomalaisen yhteiskunnan arkipäivässä, myös täällä Länsi-Suomessa. Ortodoksisuus on olennainen

osa koko Suomen yhteistä kulttuurista ja henkistä omaisuutta. Tämän päivän kirkko kohtaakin ihmiset arkitasolla. Se luo vahvaa arvopohjaa ihmisen kasvulle inhimillisyyteen ja toisen ihmisen auttamiseen. Kirkko onkin ollut kiitettävällä tavalla tuke-massa yhteiskuntaa eri palvelutehtävissä kuten lapsi- ja nuorisotyössä ja myöskin vanhustyössä. Yhä kiihtyvää työelämän tahti tarvitsee vastapainoksi henkistä rauhoittumista ja itsetutkistelua tasapainoisen elämän saavuttamiseksi. Tässä työssä kirkolla on merkittävä rooli.

Pyyteetöntä tukea ja työpanosta

– Näkyvä osoitus ortodoksisesta perinteestä ovat monen kunnan ja kaupungin katukuvaa koristavat kupolikattoiset ortodoksiset kirkot. Muusta suomalaisesta rakennuskannasta poikkeava ortodoksinen kirkkoarkkitehtuuri tuo suomalaiseen rakennusperinteeseen arvokkaan ja rikastuttavan vivahteen. Uuden kirkon myötä ortodoksinen perinne on entistä näkyvämmän läsnä myös täällä Porissa. Kuten saimme rovasti Risto

Linnun tervehdyspuheessa kuulla, oman kirkon saaminen Porin seudun ortodokseja varten on ollut monien vaiheiden takana. Tavoitteeseen pääseminen on edellyttänyt lukuisten ihmisten pyyteetöntä tukea ja työpanosta. Ja täytyy sanoa, että täältä löytyy yhteistahtoa ja yhteen hiileen puhaltamista ja sitä elämänmakuista kehittämistyötä, jolla te olette tämän kirkon saaneet aikaan.

– Nyt tämä pitkäjänteinen työ on tuottanut tulosta, ja Porin seudun ortodoksit saavat viettää jumalanpalveluselämää tarkoitukseen erinomaisesti sopivassa, kauniissa pyhäkös-sä. Tässä tarkoituksessa kirkko kaikella todennäköisyydellä palvelee myös tulevia sukupolvia, vuosikymmeniä ja vuosisatoja eteenpäin.

Valtiovallan onnitelut

– Haluan omastani ja valtiovallan puolesta onnitella Tampereen ortodoksista seurakuntaa, Porin seudun ortodokseja ja erityisesti kaikkia hankkeen toteuttamiseen eri tahoilla osallistuneita uuden kirkon vihkimisen johdosta. □

Kirkko rakennetaan vuosisadoiksi

Kirkkoherra Risto Lintu piti avauspuheen Porin kirkon vihkimisjuhlassa 29.9.2002. Hän kertoi uuden kirkon rakennusvaiheista ja niihin liittyneistä monisyistä tapahtumista.

Arvoisat juhlavieraat

– Jatkosodan päätyttyä maassamme oli ortodokseja 75 200 henkeä, joista lähes 70 % joutui lähtemään siirtolaisiksi. Kirkkokunta menetti omaisuudestaan lähes 200 miljoonaa markkaa (92 %). Yleisen korvauslain nojalla valtio korvasi siitä noin 48 miljoonaa markkaa.

– Karjalainen siirtoväki sijoitettiin siten, että väkirikikkaimmat ortodoksiset pitäjät sijoitettiin Savon, Pohjois-Karjalan ja Kainuun alueelle. Läntisemmän Karjalan ja Kannaksen siirtolaiset, joista ortodoksit olivat vähemmistönä, sijoitettiin Etelä- ja Länsi-Suomeen, jolloin ortodoksien osuus luterilaiseen valtauskon-

toon verrattuna oli vähäinen.

– Kun siirtoväkeen kuuluvien maatalouden harjoittajien asuttaminen alkoi, saatiin ortodoksisen väestön määrät eri alueilla suurin piirtein selville. Uusien seurakuntarajojen luomiseksi oli useita ehdotuksia. Myös Poriin suunniteltiin omaa seurakuntaa, mutta kun todettiin, ettei sen väestöpohja riittänyt seurakunnan ylläpitämiseen, suunniteltu alue jaettiin Turun ja Vaasan sekä Tampereelle perustettavan seurakunnan kesken. Lopulta uusien seurakuntien lukumääräksi vahvistettiin neljätoista, ja koko kirkkokunnan seurakuntien määräksi kaksikymmentäviisi. Luovutettujen alueiden seurakuntia ▶

Kirkko rakennetaan...

- ▶ lakkautettiin kahdeksantoista.

Ajatus rakentamisesta kehittyi

- Vuonna 1949 eduskunta sääsi jälleenrakennuslain, jonka nojalla valtio lupautui rakentamaan tarvittavat kirkot seurakuntien keskuksiin ja rukoushuoneet keskeisimmille ortodoksien sijoituspaikoille. Porin rukoushuone oli suunnitelmassa aina viimeiseen vaiheeseen saakka, kunnes se erään toisen rukoushuoneen kanssa pudotettiin esityksestä, koska ei ollut täytetty varmuutta siitä, hyväksyisikö eduskunta esitetyn lakiehdotuksen. Näin Porin seudun ortodoksien siirtolaisuus jatkui.

- Vuonna 1977 kunnostettiin seurakunnan ostama vanha asuinrakennus rukoushuoneeksi. Saadut tilat palvelivat seurakuntalaisia koontumis- ja rukouspaikkana, mut-

Tampereen kirkon kuoro aloittamassa kirkon vihkimisliturgiaa kanttori Risto Matsin johdolla.

ta rakennuksena se oli kuitenkin vain väliaikainen ratkaisu.

Esisopimus allekirjoitetaan

- Vuonna 1986 kaksi Porin seudulta olevaa seurakunnanvaltuuston jäsentä teki aloitteen Porin kirkon rakentamisesta. Seurakunnanneuvosto nimensi toimikunnan kirkon tontin hankkimiseksi. Toimikuntaan kuului alusta lähtien myös kaupunginjohtaja **Martti Sinisalmi**, jonka asiantuntemukseen monissa tärkeissä kysymyksissä toimikunta on voinut tukeutua. Neuvottelut kaupungin virkamiesten kanssa johtivat hyvään tulokseen, ja niin toimikunta esitti esisopimuksen solmimista Tampereen seurakunnanvaltuustolle ja Porin kaupunginvaltuustolle. Asia tuli

hyväksytyksi molemmilla tahoilla, ja niin esisopimus allekirjoitettiin 28.8.1988. Kaupunki luovutti tontin 13.10.1988 **metropoliitta Tiuhonin** kaupunkivierailun yhteydessä.

Kriisinaika Tampereella

- Rakennustoimikunta esitteli jo ensimmäiset arkkitehti **Matti Porkan** laatimat luonnokset. Seurakunnanvaltuusto ei kuitenkaan sallinut jatkosuunnittelua vaan keskeytti sen. Tampereen seurakunnan virastotalo, joka valmistui vuoden 1988 lopulla, johti velkoiseen seurakunnan taloudelliseen kriisiin. Rakennustoimikunta lakkautettiin ja se korvattiin keräystoimikunnalla. Pienehkö testamenttilahjoitus pohjana kuitenkin rakennusrahastoa karttui vuosien myötä erilaisin keräyksin yli 800.000 markkaa.

- Vuonna 1998 arkkitehti **Matti Porkka** kutsuttiin jälleen mukaan suunnittelutyöhön. Asiassa edettiin kuitenkin hitaasti, sillä Tampereen kirkon peruskorjausta suoritettiin usean miljoonan markan edestä sen 100-vuotisjuhlaa varten. Porin kirkon suunnittelu oli pysähdyksissä, kun-

nes seurakunnanvaltuusto teki päätöksen rakentamisesta. Rakennustoimikunnan pyynnöstä rakentamispäätöstä aikaistettiin vuodella. Tällöin suunnittelu pääsi hyvään vauhtiin. Kustannustason laskemiseksi suunniteltuja tiloja pienennettiin 34 neliometriä.

Työt käynnistyvät

- Rakentamiseen tarvittiin rahoitusta ja kirkollishallituksen lupa pitkäaikaisen lainan saamiseen. Lisäksi kirkkojen rakentaminen tässä maassa on edelleenkin opetusministeriön luvan varassa. Sitä odotellessa saatiin urakkatarjoukset ja sopimukset tehdyiksi. Kulttuuriministeri **Suvi Lindenin** hyväksyttyä luvan työt lähtivät vauhdilla käyntiin lokakuussa

2001. Aloituksen myöhästymisestä huolimatta aikataulu on toteutunut, eikä säästä tai muistakaan syistä työn seisaus ole ollut.

Kirkossa Pyhän kosketus

- Kirkko rakennetaan useiksi vuosisadoiksi palvelemaan sen lähellä asuvia kristittyjä. Siksi on välttämätöntä, että se on harmoninen kokonaisuus, jossa arkkitehtuuri, ikonit ja muut siellä olevat esineet puhuttelevat rukoilijoita. Temppeleitä on ikimuistoisista ajoista lähtien rakennettu ja koristeltu kauniiksi Luojaan kunniaksi ja ylistykseksi. Kauniissa ympäristössä suoritettavat pyhät palvelukset saavat meidät kokemaan temppelein Jumalan huoneeksi. Pyhän kosketuksen voimme kokea kaikilla aisteillamme. Ymmärtääkseni tässä pyrkimyksessä Porin kirkon kohdalla on onnistuttu saamaan hyvä lopputulos.

Paljon kiitoksia

- Mieluisana tehtävänäni on kiittää Porin kirkon keräys-, suunnittelu- ja rakennustoimikunnissa työskennelleitä kärsivällisyyttä sekä uskoa, toivoa ja rakkautta vaatineesta tehtävästä. Arkkitehti **Matti Porkalle** kiitos syvällisestä kirkon perinteitä kunnioittavasta suunnittelutyöstä. Luottamushenkilöitä kiitän rohkeudesta päätöksen tekoon. Kiitokset esipaimenille **KP Nikean metropoliitta Johannekselle**, jonka johdolla kirkollishallitus myönsi luvan rakentamiseen ja lainan ottamiseen, nykyiselle **arkkipiispalle Leolle** ja **metropoliitta Ambrosiukselle** tuesta ja isällisestä ohjauksesta. Kiitokset Porin tiistiseuralle, joka vuosien saattossa on kartuttanut rakennusrahastoa ja kaikkia muita tukijoita. Kiitoksen ansaitsevat monet Porin seudun asukkaat, jotka ovat vuosien myötä tukeneet ja kannustaneet meitä tämän yhteisen hankkeemme toteuttamisessa. Kaunein kiitos teille, jotka olette kerta kerran jälkeen kokoon-tuneet yhteisiin rukouksiin ja ehtoolisenviettoon.

- Toivon, että vastaisuudessakin tämä temppelele kutsuu kristittyjä ruokoilemaan ja muistamaan tämän kirkon rakentajia aikojen saatossa. Nyt pyhitetty kirkko säteilee pyhyttä täällä toimitettavien sakramenttien ja pyhien toimitusten kautta sekä täällä kannettavista rukouksista. □

Arvostusta Joensuun tiedekunnalle

AIEMMIN TÄNÄ VUONNA olen kirjoittanut Analogissa vierailuistani niin Konstantinopolin kuin Moskovan patriarkaalisiin keskuksiin ja myös Bostonin Pyhän Ristin laitokseen

Konstantinopolin ja Amerikan matkallani oli mukana tämän vuoden alussa toimintansa aloittaneen Joensuun yliopiston teologisen tiedekunnan ortodoksisen laitoksen johtaja, tohtori **Petri Piironen**. Bostonin teologisessa laitoksessa keskustelimme siellä toimivan johdon ja uuden dekaanin **Emmanuel Klapsiksen** kanssa uusista kanssakäymisen ja yhteistyön muodoista. Hänet on kutsuttu tutustumaan teologiseen opetukseen ja tutkimukseen Joensuun laitokseemme ja seminaariimme. Tämä vierailu toteutuu lähiaikoina. Meitä kiinnostaa myös yhteistyön kehittäminen New Yorkin Pyhän Vladimirin oppilaitoksen kanssa, jonka edustaja isä **Thomas Hopko** vierailikin Joensuussa Orto-

doksisten Pappien Liiton syyspäivien aikana.

Vieraita Venäjältä

Nyt lokakuussa on Hänen Pyhyytensä Konstantinopolin Patriarkka korkean edustajansa lähettämässä kirjeessä antanut isällisen ja lämpimän siunauksensa suunnittelellemme yhteistyölle niin mainituissa yhteyksissä kuin tulevaisuudessa laajemminkin syventääksemme rakkauden hengessä tieteellistä kommunikaatiotamme ortodoksisessa maailmassa.

Arkkipiispa Leo ja moskovalaiset vieraat Sergei Hovorun ja isä Andrei Jelisejev.

Venäjän kirkon ulkomaanosaston johdon ja Hänen Pyhyytensä **Patriarkka Aleksej** kanssa sopimiemme toimenpiteiden jälkeen kutsui Joensuun tiedekunta ja laitoksemme siellä kaksi Venäjän kirkon edustajaa tutustumis- ja neuvottelukäynnille. Vierailu toteutui pian, ja Venäjän kirkkoa ja sen ulkomaista kanssakäymistä edustivat **Sergei Hovorun** ja isä **Andrei Jelisejev**. Heidän ja tiedekuntamme sekä laitoksemme johdon neuvottelussa päätettiin perustaa kuuden hengen työryhmä tutkimaan koulutusten sisältöjä ja vastaavuuksia lähinnä Joensuun, Pietarin ja Moskovan laitosten osalta. Venäläinen osapuoli nimeää edustajan-

sa työryhmään piakkoin. Meitä edustavat siinä dekaani, professori **Reijo Heinonen**, laitoksemme johtaja, professori **Petri Piironen** ja hallintopäällikkö **Pertti Elsinen**.

Alkuseurustelujen jälkeen valmistellaan niin opettajien kuin opiskelijoidenkin vaihtoa ja kielikoulutusta.

Vieraamme tapasivat myös Joensuun seminaariimme johtoa ja opiskelijoita palvellen kirkossamme. He vierailivat myös Joensuun seurakunnassa, luostareissamme, kirkkomuseossa ja luonani. Käymämme keskustelut olivat hyvin rakentavia ja molemmin puolin innostavia. Joensuun yliopiston rehtori otti myös vieraat ystävällisesti vastaan.

Kirkkomme oikeus ja velvollisuus on luoda ja ylläpitää yhteyksiä erilaisiin ortodoksiin kulttuureihin. Meillä on mahdollisuudet rakentaa olemassa olevien luottamuksellisten yhteyksien pohjalle myöskin teologikoulutuksessamme. Arvostan Joensuun yliopiston johdon yhteistyöhakuista kanssakäymistä kirkkomme kanssa ja laitoksemme ja seminaariimme yhteiseloa. □

Jumalan sana kirkossamme

Isä Petri Ratilainen

Ortodoksisessa kirkossa puhutaan paljon perinteestä ja sen siirtymisestä sukupolvelta toiselle. Kirkkomme perinteeseen kuuluu mm. Raamattu, uskontunnustukset, ekumeenisten kirkolliskokousten päätökset ja kanonit, kirkkoisien kirjoitukset, jumalanpalvelusjärjestys ja uskonelämä. Täydellistä listaa perinteestä ei voi kuitenkaan laatia, sillä sen henkeen kuuluu muuttumattomuus ja uskollisuus vanhaa kohtaan. Mutta ennen kaikkea elävä jatkuvuus ja soveltaminen uuteen sen hetkiseen aikaan perinteen pohjalta.

Johanneksen evankeliumi alkaa juhlavasti kertoen, mitä tarkoittaa Sana (kreikaksi logos): "Alussa oli

Sana, Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala. Jo alussa Sana oli Jumalan luona. Kaikki syntyi Sanan voimalla. Mikään, mikä on syntynyt, ei ole syntynyt ilman Häntä. Hänessä oli elämä, ja elämä oli ihmisten valo." Tämä pääsiäisyön liturgiassa kuulemamme Johanneksen evankeliumin alku ilmaisee, että Sanalla tarkoitetaan yhtä Jumalan kolmesta persoonasta, Kristusta. Mitä Kristus, Jumala, merkitsee ortodoksisessa perinteessä?

Sanalla voi olla muitakin merkityksiä, mutta kaikissa merkityksissä sana puhuttelee, opastaa, neuvoonee. Kristillisessä kirkossamme Kristus on kaikkea tätä, ja lisäksi aina

laupias ja armosta rikas, sorrettujen puoltaja, köyhien tuki, orpojen ja leskien turva. **Basileos Suuren** liturgian teksti sanoo mm. seuraavaa: Kristus on Isän Jumalan hyvyyden kuva, elävä Sana, tosi Jumala, iankaikkinen viisaus, elämä, pyhitys, voima, tosi valo, jonka kautta on Pyhä Henki ilmestynyt meille, totuuden Henki, lapseksi ottamisen armo, tulevan perinnön pantti, iankaikkisten hyvyyksien esikoislahja, eläväksi tekevä voima, pyhityksen lähde, jonka voimistamina koko aistillinen ja järjellinen luomakunta Sinua palvelee ja Sinulle alituista ylistystä kantaa, sillä kaikki ovat Sinun palvelijoihini. Sinua kiittävät enkelit, ja koko luomakunta veisaa sinulle kiitosta.

Kristuksen seuraaminen on se elämäntapa ja perinne, johon kristitty on kasteessa lupautunut. Hänel-

Jumalan sana...

► tä on kysytty: ”Oletko Kristuksen puolella?” Vastaus: ”Olen.” ”Uskotko Kristukseen?” ”Uskon häneen kuninkaana ja Jumalana.” Tämän jälkeen kastettava lukee uskontunnustuksen.

Kristuksen seuraaminen merkitsee omien taakkojen hyväksymistä ja kantamista, koska myös Kristus teki niin. Hän kulki köyhien, sairai-

den ja vähemmän suosioissa herkuttelevien kanssa. Kristus on edelleen se Sana, mikä on uskomme peruspilari, kulmakivi ja kirkkain esimerkki omaan maanpäälliseen vaellukseen-me. Kirkon pyhät ihmiset ja kilvoittelijat ovat tehneet ja tekevät Sanan eläväksi. Kirkon sakramentit, erilaiset toimitukset ja rukouselämä tekevät Jumalan Sanan meissä eläväksi. Sana, Kristus, Jumala, ei ole pelkkää puhetta ja sanailua. Se on

ollut elävää ja valoisaa elämää myöskin, kun elämme vuoden pimeintä aikaa. Jeesus on koko ajan Jumalan Poika ja todistaa siitä, minkä on nähnyt.

Herra viisauteen ohjaaja, ymmärryksen antaja, taitamattomien opettaja ja köyhien turva, vahvista, tee ymmärtäväiseksi minun sydämeni. Sinä Isän Sana, anna minulle opin sanoja. Armollinen, armahda minua eksyneitä. □

Lahjojen antaminen – itämaan viisaiden esimerkki

Isä Markus Aroma

”Sillä jokainen hyvä ja täydellinen lahja tulee ylhäältä Sinulta, Valkeuksien Isältä...”

Kristuksen syntymäjuhlaan kuuluu aina itse ensimmäisestä joulusta alkaen lahjojen antaminen toinen toisillemme... tässä me seuraamme itämaan viisasten meille antamaa esimerkkiä. Mutta lahja ja lahjan saaminen ei pitäisi olla koskaan itsensä selvyyttä vaan meidän tulisi ottaa ne vastaan nöyrästi ja kiitollisin mielin.

Ihminen on luotu ennen kaikkea Jumalaa kiittäväksi ja ylistäväksi olennoksi, jonka tehtävänä on kiittää Jumalaa kaikista niistä hyvistä lahjoista, joita Hän meille joka päivä antaa ja joiden kautta Hän pitää hyvää huolta meistä, omista lapsistaan.

Vaikuttaa kuitenkin siltä, että me olemme ikään kuin sokeutuneet näiden Jumalan antamien runsaiden lahjojen keskellä, ja olemme alkaneet pitää niitä meille luonnostaan kuuluvi-

na asioina. Näin ollen me emme enää näe näitä Jumalan antamia lahjoja jokapäiväisessä elämässämme. Tästä syystä me emme myöskään kannan niistä kiitosta Jumalalle – lahjan antajalle.

Tämän lisäksi me olemme joutuneet ”kulutushysterian” orjiksi, jotka haluavat aina vain enemmän ja yhä suurempia lahjoja. Heille arkisen elämän pienet ja suuret ilot ja lahjat eivät merkitse juuri mitään eikä niihin kannata kiinnittää edes mitään huomiota. Tällaisen turtumuksen myötä myös alkuperäinen lahjan antamisen idea on hämärtyneet ja jopa unohtunutkin.

Rakkauskirjeitä lahjan antajalta

Jumalan antamat lahjat – arkisimmatkin – ovat rakkauskirjeitä lahjan antajalta: Minä välitän sinusta, minä

tahdon pitää huolta sinusta ja haluan jakaa kaiken sinun kanssasi.

Meidän on uudelleen opittava näkemään asiat tuoreesti ja avoimin silmin ja sydämin niin kuin lapsi. Meidän on luovuttava turhasta kulutushysteriasta ja keskinäisestä kilpailusta ja nähtävä, että itse elämän lahja kaikkine siihen sisältyvine pienine ja suurine ihmeineen on jotakin paljon enemmän kuin ns. aineellinen menestys. Kun me opimme avoimin silmin ja mielin tarkastelemaan jokapäiväisen elämän asioita, niin me vääjäämättä näemme ne moninaiset lahjat, joita Jumala meille joka päivä antaa ja lähettää. Me näemme uuden elämän lahjan jokaisessa päivässä, johon me saamme herätä, ja jokaisessa ateriasa, jonka me saamme nauttia. Me näemme puhtaan veden ja puhtaan luonnon lahjan, ystävyys, toisen kuorman kantamisen, kanssikärsimisen ja lohdutuksen lahjat. Elämä on täynnä lahjoja, ja kun me tämän huomaamme, me olemme valmiita kiittämään niistä Jumalaa ja näin päivän eri askareista tulee yhtä kiitosrukousta Jumalalle, kaiken hyvän antajalle. Näin me toteutamme syvintä olemustamme Jumalaa ylistävinä olentoina jokapäiväisessä elämässämme. □

Kiitämme asiakkaitamme kuluneesta vuodesta.
Toivotamme kaikille Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2003!

Hauhontie 1545, 14770 Eteläinen
Puh. 03-6177 53, Fax 03-6177 363

Kodinpyhitys eli kodin siunaaminen

Isä Heikki Honkamäki

Kirkolla on pyhien toimitustensa joukossa myös erityinen kodinsiunaamistoimitus. Tässä rukoushetkessä pyydetään rukouksin ja pyhitetyn veden vihmomisella Jumalaa siunaamaan koti käyttöönsä ja tarkoitukseensa.

Ortodoksisen kirkon perinteen mukaan jokainen uusi koti siunataan pyhään tarkoitukseensa. Samalla tavalla voimme siunata kaiken muunkin, minkä kanssa olemme tekemisissä. Myös työskentelytila, työhuone, myymälä ym. tilat voidaan siunata käyttöönsä. Kysymyksessä ei ole pyhän asettaminen epäpyhän vastakohtaksi, vaan tällä tavalla siirrämme maalliset "tavalliset" asiat Jumalan vaikutuspiiriin ja toteutamme apostolin ohjetta "syöttepä siis tai juottepa tai teettepä mitä tahansa, tehkää kaikki Jumalan kunniaksi" (1. Kor. 10:31).

Milloin koti tulisi siunata?

Luontevinta on pyytää pappia siunaamaan koti heti, kun sinne on muutettu. Kun rakennetaan kokonaan uusi talo, pappi on jo saattanut käydä toimittamassa maapohjan siunauksen, jopa peruskiven muurauksen. Näin kodin siunaaminen on luonteva rakentamisvaiheen päätös.

Kodinpyhitys voidaan toimittaa myös sellaisessa kodissa, joka on perustettu vanhaan asumukseen. Näin esimerkiksi kerros- tai rivitalon huoneisto on saatettu siunata aiemminkin. Kodinpyhityksen rukousteksteissä korostuukin rukous siinä asuvien puolesta.

Kodinpyhitykseen voidaan kutsua sukulaisia, ystäviä ja naapureita. Se voidaan toimittaa myös omassa perhepiirissä. Kodinpyhityksen voi luonnollisesti yhdistää tupaantulijaisiin. Tällöin kodinpyhitystoimitus toimitetaan heti vieraiden saavuttua. Se ei siis ole pelkkä ohjelmanumero.

Voiko siunata kodin, jossa on asuttu jo vuosikymmeniä?

Myös kodissa, jossa on asuttu pitkiäkin aikoja, voidaan ja oikeastaan pitääkin toimittaa kodinpyhitys. Kos-

Uuden seurakuntalaisen kodin siunaaminen.

kaan ei ole liian myöhäistä pyytää Jumalan siunausta elämälleen, itselleen ja läheisilleen. Joskus ihmiset saattavat arkailla kutsua pappia kotiin, jota ei ole siunattu. Papit vierailevat mielellään ihmisten kodeissa, eikä kodinpyhitys vanhassakaan asujaimessa ole mitenkään harvinaisen toimitus.

Jos asunnossa on tehty laaja remontti, laajennusosia tai suuria muutoksia, on myös paikallaan toimittaa kodinpyhitys. Solu-, asunto-, laitos- tai alivuokralaisasunnossa oleva voi luonnollisesti pyytää kotinsa siunaamista sinne muutettuaan.

Miten kodin siunaaminen tapahtuu?

Kodinpyhitys tapahtuu kotialttarin äärellä. Jokaisessa ortodoksisessa kodissa tulisi olla kotialttari. Siihen kuuluvat ikoni ja lampukka. Ne asetetaan huoneen keskeisimpään nurkaan, paikkaan, mihin katse ensimmäisenä huoneeseen astuttaessa kohdistuu. Ikonin tai ikonien edessä voi olla pieni pöytä, jonka päälle on asetettu Raamattu ja rukouskirja.

Pöydälle asetetaan vesimalja. Pappi joko siunaa veden toimituksen aikana tai käyttää aiemmin siunnattua vettä. Toimituksen aikana seistään kuten kirkossa. Pappi ker-

too alussa, mitä tehdään ja mitä yhteisiä kirkkoveisuja lauletaan.

Toimituksessa luetaan evankeliumin kohta, jossa kerrotaan Jeesuksen vierailusta Sakkeuksen kodissa. Siinä Jeesus sanoo mm. "Sakkeus, tule kiireesti alas. Tänään minun on määrä olla vieraana sinun kodissasi" ja "Tänään on pelastus tullut tämän perheen osaksi" (Luuk. 19:1-10).

Evankeliumin jälkeen pappi vihmoo pyhitettyä vettä neljään ilmansuuntaan ja lausuu "Pyhän Hengen armo, voima ja siunaus pyhittää tämän kodin." Tämän jälkeen pappi kiertää vihmomassa kaikki huoneet siunatulla vedellä. Myös pesutilat, ulkorakennukset, autotali jne. käydään siunaamassa. Vihmomisen aikana kuljetaan papin jäljessä ja lauletaan troparia "Pelasta, Herra, Sinun kansasi ja siunaa Sinun perintöäsi. Anna seurakunnallesi voitto vihollisista ja suojele ristilläsi Sinun valtakuntasi."

Slaavilaisen perinteen mukaan veden vihmomisen jälkeen huoneiden seiniin tehdään neljään ilmansuuntaan risti siunatulla öljyllä.

Lopuksi luetaan ektenia, jossa talon asukkaat mainitaan nimeltä. Siinä rukoillaan, että Jumala "auttaisi tämän pyhitetyn kodin asukkaita tehtävissään uskollisina ja uskon hyviin töihin alttiina Häntä palvelen saavuttamaan taivaallisen kodin kirkkauden" ja että "he eläen vihiytyssä kodissa valon lapsina, rauhasa ja rakkaudessa, sitten kun heidän maallinen majansa hajotetaan, saisivat Jumalan varustaman asuinsijan taivaassa."

Lopuksi lauletaan pitkän iän toivotus kodin asukkaille. Kaikki käyvät vielä suutelemassa ristiä, ja pappi vihmoo läsnäolijoita siunatulla vedellä.

Kodinpyhitys on perheen suuri juhlapäivä. Vihityssä kodissa eläminen on turvallista. Siksi siinä eläminen velvoittaa myös siinä asuvia elämään Jumalan avulla työskennellen, omaisia rakastaen ja lähimmäisiä auttaen. □

PYHÄKÖT:

Suvantokatu 10 A
33100 Tampere

Tampereen kirkko, Pyhän Aleksanteri Nevskin ja Pyhän Nikolaoksen muistolle,
Tuomiokirkonkatu 27, p. (03) 3141 2724, isännöitsijä Eeva-Liisa Kaikkonen, p. 050 557 0054,
vahtimestari Heikki Häyhtiö vuoden loppuun, vuoden 2003 alusta Mika Kangasaho , p. 050 557 0056

Kolhon kirkko Vilppulassa, Pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen muistolle,
Kappelintie, 35990 Kolho, Isännöitsijä Toivo Nikoskinen, p. (03) 471 5347

Porin kirkko, apostoli Johannes Teologin muistolle,
Maantiekatu 46, 28800 Pori, Isännöitsijä Jorma Kudjoi, p. (02) 641 1741

Valkeakosken rukoushuone, Pyhän Nikolaoksen muistolle,
Kalmistonkatu, 37600 Valkeakoski, isännöitsijä Armas Kaheinen, p. (03) 584 2635

JUMALANPALVELUKSET

TAMPEREEN KIRKKO

JOULUKUU

Su 1.12. klo 10 liturgia RL RM
**Pyhän Nikolaoksen muisto, temppelijuhla,
valtakunnan itsenäisyyspäivä**

To 5.12. klo 18 vigilia RL RM

Pe 6.12. klo 9.30 vedenpyhitys, liturgia ja
rukoushetki (radiointi) RL RM

La 7.12. klo 18 vigilia HH RM

Su 8.12. klo 10 liturgia RL RM

La 14.12. klo 18 vigilia HH RM

Su 15.12. klo 10 liturgia (slaavi) HH RM

La 21.12. klo 10 liturgia (romania) ID DD

klo 18 vigilia RL RM

Su 22.12. klo 10 liturgia RL RM

Kristuksen syntymä

Ti 24.12. klo 14 ehtoopalvelus RL HK RM

Ke 25.12. klo 8 aamupalvelus ja
liturgia RL HK RM

Pe 27.12. klo 18 panihida (pm. Efraimin
muistolle) RL HK RM

La 28.12. klo 18 vigilia HH EP

Su 29.12. klo 10 liturgia HH EP

Herran ympärileikkaus, Basileios Suuren

muisto, uusi vuosi

Ti 31.12. klo 22 rukoushetki RL RM

TAMMIKUU

Ke 1.1. klo 10 liturgia, metropoliitta
Ambrosius ja papisto

La 4.1. klo 18 vigilia RL RM

Su 5.1. klo 10 liturgia RL RM

Herran kaste (teofania)

Su 5.1. klo 18 vigilia RL HH HK RM

Ma 6.1. klo 10 liturgia ja suuri veden-
pyhitys RL HH HK RM

Ti 7.1. klo 10 liturgia (slaavi) HH RM

La 11.1. klo 18 vigilia RL RM

Su 12.1. klo 10 liturgia RL RM

La 18.1. klo 18 vigilia HH RM

Su 19.1. klo 10 liturgia RL RM

klo 15 rukoushetki, ekumeeninen
kirkkovaellus RL RM

La 25.1. klo 18 vigilia HH RM

Su 26.1. klo 10 liturgia RL RM

HELMIKUU

Herran temppeliinkäynti

La 1.2. klo 18 vigilia HH RM

Su 2.2. klo 10 liturgia HH RM

La 8.2. klo 18 vigilia HH RM

Su 9.2. klo 10 liturgia HH RM

La 15.2. klo 18 vigilia RL HH

Su 16.2. klo 10 liturgia RL HH

Lauantai tuomiosunnuntain edellä,
vainajain muisto

Pe 21.2. klo 18 parastaasi RL RM

La 22.2. klo 9 liturgia RL RM

klo 18 vigilia RL RM

synnintunnustukselle
vastaanotto HH

Su 23.2. klo 10 liturgia (slaavi) HH RM

PORIN KIRKKO

Su 8.12. klo 10 liturgia ID JK

Kristuksen syntymä

Ti 24.12. klo 13 ehtoopalvelus ID JK JM

Ke 25.12. klo 10 liturgia ID JK JM

Herran kaste (teofania)

Su 5.1. klo 18 vigilia ID JK JM

Ma 6.1. klo 10 liturgia ja suuri
vedenpyhitys ID JK JM

La 25.1. klo 18 vigilia ID JK JM

Su 26.1. klo 10 liturgia ID JK JM

Su 9.2. klo 10 liturgia RL JK

La 22.2. klo 18 vigilia ID JK JM

Su 23.2. klo 10 liturgia ID JK JM

KOLHON KIRKKO

Su 1.12. klo 10 liturgia HH EP

II joulupäivä

To 26.12. klo 10 liturgia HH RM

Su 19.1. klo 10 liturgia HH EP

Su 23.2. klo 10 liturgia RL EP

VALKEAKOSKEN RUKOUSHUONE

Pyhän Nikolaoksen muisto, temppelijuhla, valtakunnan itsenäisyyspäivä

To 5.12. klo 18 vigilia HH EP

Pe 6.12. klo 9.30 vedenpyhitys, liturgia ja
rukoushetki HH HK EP

Kristuksen syntymä

Ti 24.12. klo 14 ehtoopalvelus HH

Su 12.1. klo 10 liturgia ID JM

La 8.2. klo 18 vigilia ID JM

Su 9.2. klo 10 liturgia ID JM

Muulla seurakunnan alueella:

VAMMALA

Ev. lut. seurakuntasali, Asemakatu 6

Su 8.12. klo 10 liturgia HH EP

JÄMSÄ

Seppolan seurakuntasali, Mottilantie 2

Su 22.12. klo 10 liturgia HH EP

Su 26.1. klo 10 liturgia HH EP

LEMPÄÄLÄ

Ev. lut. srk-talo

Su 19.1. klo 15 ehtoopalvelus HH EP,

Lempäälän ev. lut. seurakunnan vieraina

Kirkkoherranvirasto on avoinna: ti-pe klo 9-13, p. (03) 3141 2700, fax (03) 3141 2740

Kirkkoherra Risto Lintu, risto.lintu@ort.fi, p. (03) 3141 2721, 050 557 0050

Päivystys kansliassa ke ja to klo 10-13

II pappi Heikki Honkamäki, heikki.honkamaki@ort.fi, p. (03) 3141 2723, 050 557 0057

Päivystys kansliassa ti ja pe klo 10-13

Kanttori Risto Matsi, p. (03) 3141 2722, 050 557 0051

Taloushallinto Marita Jouhki-Inkinen, marita.inkinen@ort.fi, p. (03) 3141 2731, 050 557 0055

Kanslisti Arja Pikkuharju, arja.pikkuharju@ort.fi, p. (03) 3141 2700, 050 557 0053

Diakoni Harri Kahila, harri.kahila@rokki.net, p. (03) 3141 2700, 040 778 0594

Diakoni Jorma Kudjoi, p. (02) 648 2212, 040 571 9137

Tapahtumia

LITURGIA JA MYYJÄISET 15.12.2002

Liturgia (slaavinkielinen) alkaa klo 10 ja myyjäiset klo 11.30. Myyjäiset päättyvät klo 14. Jos et osaa tai ehdi rypyttää taikinaa, keittää valamolaisista hernerokkaa, neuloo tai virkata, veistää puuta, näprätä koristeita, ei hätää! Ota pussillinen euroja ja tule Nikolainsaliin. Ostaessasi myyjäis-tuotteita tuet oman seurakuntayhteisösi elämänvireyttä. TERVETULO

DIAKONIATOIMIKUNNAN JÄRJESTÄMÄÄ ELÄKELÄISTEN LEIRIÄ

vietettiin Ilkon leirikeskuksessa 28.-31.10.2002. Mukana oli 16 leiriläistä ja kaksi leirin ohjaajaa, diakoni Harri Kahila ja Sirkka Martin. Leiri oli osanottajamäärältään suurempi kuin koskaan aikaisemmin, ja nyt oli ensi kertaa mukana myös kaksi miestä. Maittavien aterioiden lisäksi leirillä oli myös paljon muuta ohjelmaa. Lähimmäispirtti ry järjesti leirille tiistaamuksi ilmaisen fysioterapeutin jumppatuokion. Sirpa Häyhtiön johdolla askartelimme kauniita enkeleitä. Isä Heikki vieraili leirillä kahteenkin kertaan, joista toisella hän toimitti liturgian kanttori Risto Matsin kanssa. Ravitsemustieteen tohtori Helena Frankberg-Lakkala kävi kertomassa terveellisestä ruokavaliosta ja hänen miehensä, lausuntataiteilija Veikko Lakkala lausui runoja. FM Mika Kangasaho kertoi mielenkiintoisesti kilvoitteluelämästä Valamon luostarissa. Kirkkoherra Risto Lintu vieraili leirillä kertomassa mm. kirkonkelloista.

Myös aivoja harjoitettiin tietokilpailujen merkeissä, sauna oli lämpöisenä kahtena iltana ja uima-allas kutsui uimaan. Sirkka ja Harri kiittävät kaikkia leiriläisiä ja esiintyjä hyvästä leiristä: juuri te teitte leiristä ikimuistoisen. Kiitokset myös Ilkon kurssikeskuksen johtajalle, Marja Kylä-laaso-Wissille, Eerolan rakennuksen omalle hengettärelle Arjalle sekä Ilkon emännille hyvästä huolenpidosta ja mainiosta ruoasta. Erytiskitokset Annalle, Mirjalle ja Veralle, jotka lukivat omia muistelmiaan ja runojaan, ja tietenkin mainiolle pianistillemme Elisabetille. Nyt jäämmekin odottamaan seuraavaa leiriä vuoden 2003 syksyllä!

TAMPEREEN TIISTAISEURA

Aloittaa kokoontumiset vuonna 2003 14.1. klo 18 Nikolaintalon kerhohuoneessa. Vuosikokous pidetään 28. 1. klo 18 samassa paikassa. Siitä eteenpäin kokoonnumme kahden viikon välein.

Tervetuloa kaikki mukaan!

OMAISTEN MUISTOILTAA

vietettiin Tampereen kirkossa ja sen jälkeen Nikolainsalissa syksyisenä perjantai-iltana 25.10.2002. Tilaisuuteen oli kutsuttu vuoden 2002 aikana omaisensa menettäneet. Kirkkoherra Risto Lintu ja diakoni Harri Kahila toimittivat kirkkokuoron avustuksella ensin ns. parastasis-

palveluksen, joka muistuttaa jossain määrin vigiliaa. Kyseisessä palveluksessa muisteltiin vainajia.

Palveluksen jälkeen keräännyttiin kahville Nikolainsaliin. Tuossa lämminhenkisessä tilaisuudessa isä Risto kertoi ortodoksisesta vainajien muisteluperinteestä. Sen jälkeen oli sana vapaa. Tilaisuudessa oli läsnä noin 30 henkilöä, ja kaukaisimmat omaiset olivat saapuneet Porista ja Hyvinkäältä saakka. Omaisten mielestä tällaisia tapahtumia tarvitaan, ja seuraava vastaavanlainen muistelutilaisuus järjestetäänkin keväällä.

PÄIVÄPIIRI

Päiväpiiri jatkaa kokoontumisiaan Nikolainsalissa joka toinen keskiviikko klo 13. Kokoonnumme kahvipöydän ympärille keskustelemaan ajankohtaisista ja kiinnostavista asioista. Silloin tällöin teemme myös retkiä ja tutustumiskäyntejä eri kohteisiin.

Päiväpiirin seuraavat kokoontumiskerrat ja aiheet ovat: 11.12. ”Taas kaikki kauniit muistot....”. Päiväpiiri valmistautuu joulun saapumiseen.

Vuonna 2003 päiväpiiri kokoontuu ensimmäisen kerran 8.1. ja sen jälkeen säännöllisesti joka toinen viikko. Viimeinen kokoontumiskerta keväällä on 28.5. Päiväpiirin kevätkauden ohjelman valmistuttua ohjelmalehtinen lähetetään päiväpiiriläisille sekä kaikille muille uusille päiväpiirin toiminnasta kiinnostuneille. Ohjelmalehtistä voi tiedustella myös seurakunnan kansliasta joulukuun puolenvälin jälkeen. TERVETULO!

TERVETULO NIKOLAOKSEN PRAAS-NIEKKAAN

Jo perinteiseksi käynnäyttyä Nikolaoksen praasniekkaa vietetään seurakuntamme suojeluspyhän, pyhän Nikolaoksen muistopäivänä 6. joulukuuta. Samalla vietämme joulun valmistusjuhlaa. Praasniekka alkaa kirkossa klo 9.30 pienellä vedenpyhityksellä, liturgialla ja itsenäisyyspäivän rukoushetkellä. Sen jälkeen on seurakuntasalissa tarjoilua ja koululaisten esittämää ohjelmaa. Tervetuloa kaikki yhteiseen juhlaan!

LASTEN SUNNUNTAIKERHO

Kokoonuu Nikolainsalissa joka toinen sunnuntai klo 10 alkaen. Liturgian puolivälissä mennään kirkkoon, jossa osallistutaan yhdessä ehtoolliseen. Palveluksen jälkeen lapset lähtevät pois kirkosta yhdessä vanhempiensa kanssa. Kerhoa ohjaa Soili Tallus, puh. 040 7370 460. Seuraavat kerhokerrat ovat 8.12 ja 22.12. TULKAA MUKAAN!

USPENSKIN KATEDRAALIN MIESKUORO

Johtajansa Petr Mirolybovin johdolla osallistuu slaavinkieliseen liturgiaan

Tampereen ortodoksisessa kirkossa sunnuntaina 23. helmikuuta klo 10. Kuoro laulaa liturgiassa yhdessä Tampereen kirkkokuoron kanssa.

NUORI SEURAKUNTALAINEN!

Haluatko Tuohustuli-lehden kotiisi? Tuohustuli on Ortodoksisen Nuorten Liiton julkaisema lapsille ja nuorille tarkoitettu lehti.

Tampereen seurakunta tilaa haluttaessa Tuohustuli-lehden ilmaiseksi koteihin, joissa on 7-16-vuotiaita ortodoksilapsia. Jos olet kiinnostunut lehdestä, ota yhteyttä kansliaan, puh. (03) 3141 2700.

Nikean metropoliitta Johannes esitelmöi aiheesta

KILVOITTELIJOIDEN HENGELLISIÄ OPETUKSIA

Valamon ystävien illassa 7.1.2003 klo 18 Nikolainsalissa. Pääsymaksu 5 euroa. Tervetuloa!

Porin kirkon kuoro

Kuoronjohtajana kanttori Risto Matsi, p. 050 557 0051
Kuoroharjoitukset to 12.12. klo 18-20 kirkossa.

JOULUKONSERTTI PORISSA

Johannes Teologin kirkossa 15.12. klo 19. Tampereen kirkon kuoro, johtajana dir. cant. Risto Matsi. Solistina Rauno Arvola, baritoni. Tervetuloa!

Porin Tiistaiseura r.y.

kokoontuu tiistaisin kirkossa, Maantiekatu 46, klo 18. Mukana 10.12. isä Risto. Seuraava kokoontuminen 14.1.2003.

Joulumyyjäiset PORISSA 8.12. klo 12-14

Myytävänä mm. karjalanpiirakoita, arpoja, laatikkoruokaa, hapankaalia, joulukoristeita, uunipuuroa. Paikalla katettuna monipuolinen kahvipöytä. Tervetuloa.

KREIKKALAISEN KEITTIÖTAIDON KURSSIT

Tammikuusta alkaen järjestetään Nikolainsalissa kreikkalaisen ruoan kurssi. Hinta 200 € sisältää 3 x 5 t. oppitunnit. Oppitunnit sisältävät kreikkalaisen ruoan valmistamisen, kreikan kielen opetusta ja ruoan nauttimisen. Kurkseista kiinnostuneita pyydetään ilmoittautumaan 20.12. mennessä. Kurssin aloittaminen edellyttää 5-10 osallistujaa. Lisätietoja kurssista antaa Manolis Potiris, jolle myös ilmoitaudutaan, p. (03) 346 2329.

TERVETULO!

Kuoroon lisää laulajia!

Tampereen kanttori, dir. cant. Risto Matsi iloitsee uudesta työstään. Hän kuitenkin kaipaa lisää laulajia kuoroon ja laulajien lisääntyvää panosta jumalanpalvelusten elävöittämiseen.

Kanttori Risto Matsi kertoo, että Tampere on uudestaan osoittautunut hyväksi kaupungiksi: - Tampereen seurakunta on mielestäni hyvin elävä, ihmisiä käy paljon kirkossa. Täällä on miellyttävä toimia.

Hän myös mainitsee vanhojen ystävyysuhteiden vahvistuneen. Kuoroon on tullut takaisin ihmisiä, jotka lauloivat kuorossa silloin, kun hän oli edelliskerran Tampereella kanttorina. - Kuoroissakin käy niin, että johtajan mukaan ihmiset tulevat mukaan tai jättäytyvät pois toiminnasta. Joku sanoikin, että nyt kun Risto tuli takaisin, alkoi minus-

Kanttori Risto Matsi jo valmiina pianon ääressä.

takin tuntua siltä, että minun täytyy tulla takaisin kuoroon.

Matsin mukaan kyse on ollut paljon ekumeenisista suhteista ja niiden vahvistumisesta myös kuorolaisten rivistössä. Sitä hän pitää mukavana asiana.

- Olen jo tavannut paljon tuttuja, mutta vielä on paljon tapaamatta. Seurakuntalaisten tulee tulla tapaamaan kanttoria kirkkoon. Jos ei ole muuta syytä tulla, niin ainakin sen vuoksi pitää tulla rohkeasti tervehtimään!

Paljon palveluksia, laulajat joskus vähissä

Jumalanpalveluselämä on Tampereella vilkasta. Matsi haluaisikin saada lisää lauluvoimaa kuoroon:

- Tampereella on jumalanpalveluksia hyvinkin paljon. Syyskaudella on paljon arkipäivän juhlia. Myös kirkkokansaa käy aika paljon palveluksissa. Tämä vaatii kuorolta todella suuria ponnistuksia. Vaikka kuo-

TAMPEREEN SEURAKUNNALLISIA TILASTOTIETOJA 14.08.–01.11.2002

Kastetut

Taavi Ilmari Kalervo Liimatainen 7.09.
Leevi Elmeri Johannes Liimatainen 7.09.
Maria Katariina Pakkanen 21.09.
Julia Eliisa Pakkanen 21.09.
Julia Susanne Mensonen 12.10.
Silja Amanda Viholainen 12.10.
Pauliina Maria Parviainen 20.10.
Markus Mikael Parviainen 20.10.
Julius Sakari Hilden 20.10.
Miikka Mikko Lauri Matfeinen 26.10.

Monia armorikkaita vuosia!

(25.11.2002–28.02.2003)

99 v.

Seurakuntamme vanhin,
rva Sandra Jerkku, Merikarvia 4.12.
94 v.

Nasti Autio, Kyröskoski 05.12.
Martta Piironen, Viiala 04.02.
93 v.

Aleksandra Kivi, Tampere 14.02.
92 v.

Siiri Väisänen, Pirkkala 23.12.
90 v.

Simo Eugen Lampinen, Tampere 2.01.
85 v.

Iia Tuutti, Tampere 1.12.
80 v.

Ester Ikonen, Tampere 05.01.
75 v.

Agnes Peltomäki, Vilppula 11.12.

Lydia Puumala, Tampere 29.01.
70 v.

Martta Tarvainen, Tampere 09.12.

Elisabet Rajanti, Tampere 15.12.
Inkeri Vuorinen, Nokia 29.01.
60 v.

Lauri Torvinen, Tampere 27.01.
50 v.

Pertti Ahonen, Parkano 23.12.

Ikuinen muisto

Anna Laurila, 88 v., 07.09.

Veera Huhdanperä, 84 v., 28.08.

Elisabet Jokela, 82 v., 23.10.

Rita Ann-Mari Viitamäki, 52 v., 14.09.

Tanja Anneli Mäkinen, 31 v., 26.08.

Avioliittoon vihitty

Aaltonen Ilkka Tapani ja
Piiparinen Anu Liisa Helena 31.8.2002

Tervetuloa seurakuntaan

Marianne Eleanora Bergroth
Andrei Fadeev

Jorma Sakari Harlamov
Virve Elina Herranen

Eeva-Katri Juvani

Leena Tuulikki Kamotskin

Mika Petri Kangasaho

Anna Kapanen

Mikko Juhani Keränen

Mika Antero Koikkalainen

Katri Paulina Laakso

Jussi Ahti Tapio Laine

Katerina Anastasia Laitila

Aino Tuulikki Likitalo

Mikhail Maurin

Niko Maurin

Nina Maurina

Meeri Inkeri Ojala

Rosa Ida Sofia Paloperä

Valentina Parttimaa

Natalia Potekhina

Tatiana Potekhina

Marina Riihelä

Terhi Marjukka Rita

Riitta Helena Rantilä

Pauliina Elina Saatsi

Satu-Maarit Stranius

Evgueni Tchikinov

Anna Termonen

Nadezda Termonen

Viktor Termonen

Vitali Termonen

Miia Karoliina Tervo

Saija-Annukka Timonen

Maarit Johanna Toroskainen

Tatiana Toutova

Pia Johanna Uschanov

Ira Wennström

Sari Johanna Vertola

Rita Ann-Mari Viitamäki

Arvo Vunukainen

Tilastot

Kastettuja 10, joista poikia 5, tyttöjä 5

Kuolleita 5, joista miehiä 0, naisia 5

Seurakuntaan tulleita 41,

joista miehiä 12, naisia 29

Seurakunnasta muuttaneita 14,

joista miehiä 8, naisia 6

Kirkosta eronneita 3, joista miehiä 0, naisia 3

Tilastollinen väkilukumuutos +29,
joista miehiä +9, naisia +20

ron jäsenmäärä on noin kolmekymmentä, niin silti tarvitsisin uusia kuorolaisia. Vaikka kuorolaisten osallistumisaktiivisuus jumalanpalveluksiin on kohtalaisen hyvä, niin vielä enemmän haluaisin ihmisiä mukaan, koska kuoron merkitys on niin valtava jumalanpalveluksessa.

- Kuorossa pitäisi olla kaksikymmentä ihmistä aina laulamassa! Silloin se toimii. Ja varsinkin slaavinkielisiin palveluksiin pitäisi saada laulajia. Niissähän käytetään moniäänistä venäläistä musiikkia. Minä vetoan laulutaitoiisiin ihmisiin seurakunnassa! Heidän pitäisi ottaa rohkeasti yhteyttä kanttoriin. Kanttoria ei tarvitse pelätä. Hän ei arvostele kuorolaisten laulutaitoa vaan haluaa kehittää sitä.

Kanttoria ei pidä pelätä

Matsi painottaa, että hän on halukas opettamaan jopa yksityisesti, sillä laulajien äänenmuodostuksen

opettaminen kuuluu hänen työhönsä. Sävelkorvaa on toki kuoroon pyrkivällä oltava, ja se on selvä asia. Ja vaikka sävelkorvaa ei voi paljon kehittää, niin äänen laatua aina voi. Hän sanoo järjestävänsä koelaulutalaisuuden, mutta siinäkin on hyvin turvallista laulaa. Koelaululla selvitetään kunkin omia laulunlahjoja ja parhaiten hänelle sopivaa äänialaa.

Porin kuoroon myös vahvistusta

Myös Porin kuoroon tulee saada lisää laulajia. Matsi sanoo jo testanneensa kuoron kanssa Porin uutta hienoa kirkkoa. Hänen käsityksensä mukaan siellä on hyvä akustiikka ja puitteet kuoron laulamiseksi. Hän haluaisikin vahvistaa lisää Porin kuoroa, koska siellä tarvitaan uusia laulajia. Hän toteaa kuitenkin käyvänsä Porissa vain kuoroharjoituksissa, ei varsinaisissa palveluksissa, sillä Poria hoitaa Turun matkapapisto. □

Vasojärven Kristuksen kirkastumisen miesluostari

Helmikuun 22.päivä (9. helmikuuta vanhan ajanlaskun mukaan) on tärkeä päivä ortodoksisessa kirkkokalenterissa. Aivan erityisen tärkeä on tuo päivämäärä Karjalassa. Silloinhan vietetään pyhien Gennadi ja Nikifor Vasojärveläisten muistopäivää. He ovat tulleet kuuluisiksi rukouskilvoituksestaan Karjalan metsäisellä erämaa-alueella XVI vuosisadan ensimmäisellä puoliskolla. Venäjällä ja Karjalassa heitä muistellaan yhdessä, vaikka onkin hyvin mahdollista, etteivät he tavanneet toisiaan koskaan maallisen elämänsä aikana.

Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen ensimmäisiin oppilaisiin kuullut ihmeidentekijä Gennadi suoritti opettajansa luona nöyryyden oppimisen vaikean koulun. Tunnettuaan itsensä hengellisesti kyllin vahvaksi hän vetäytyi yksinäisyyteen Vasojärven rannalle. Samoihin aikoihin tuli Syvärin Pyhän Kolminaisuuden luostariin Vaasenin kylästä kotoisin oleva Nikifor, joka oli hieman aikaisemmin perustanut synnyinseudulleen Vasojärven takaisen Nikiforin erakolan.

Vaikka pyhittäjä Gennadi kuoliikin jo ennen Vasojärven luostarin perustamista tammikuun 8. päivänä 1516 ja pyhittäjä Nikifor vasta helmikuun 9. päivänä 1557, karjalaisen Vasojärven luostarin ensimmäisenä igumenina, muistelevat paikalliset asukkaat heitä yhdessä ja kunnioittavat heitä alueen tasavoisina suojelijoina.

XVII vuosisadan alussa hävittivät ruotsalaiset ja puolalaiset sotajoukot Vasojärven luostarin. Igumeni Dorofei ja seitsemän veljestön jäsentä kokivat marttyyrikuoleman. Kokoonnuttuaan takaisin yhteen veljestö rakensi luostarin uudelleen. Pitkään aikaan luostari ei kuitenkaan saavuttanut itsenäisen luostarin asemaa. Luostarin uudelleen elpyminen alkoi vasta vuonna 1800, jolloin se yhdistettiin hallinnollisesti pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen luostariin.

Vuonna 1830 luostariin asettui asumaan ankan erakkoelämän ihannetta noudattava isä Isaija Konevitsan luostarista yhdessä kolmen oppilaansa kanssa. Hengellisesti kokeneena ja ahkerana johtajana isä

Isaija pystyi järjestämään munkkielämän uudelleen. Erakkolassa oli tuohon aikaan kaksi puista kirkkoa, Kristuksen kirkastumisen kirkko ja Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian ilmestyksen kirkko. Vuonna 1846 luostarista tuli itsenäinen. Vuonna 1858 vihittiin käyttöön uusi, kivistä rakennettu kirkko, joka pyhitettiin Kaikkien Pyhien muistolle. Sen kätöksissä lepäävät luostarin perustajien pyhäinjäännökset. Vuonna 1855 hirveä tulipalo tuhosi luostarin kaikki puiset rakennukset. Veljestö hajaantui arkkipiispakunnan muihin luostareihin.

Pappismunkki Gennadi, joka oli saapunut luostariin vuonna 1887, ryhtyi tarmokkaasti työhön luostarin uudelleen rakentamiseksi. Luostareiden lahjaintuojan ja rakentajan, pyhän Johannes Kronstatilaisen hengellisen ja materiaalisen avun turvin rakennettiin luostari uudelleen. Kaikkien Pyhien kirkko kunnostettiin. Vuonna 1892 pyhä Johannes Kronstatilainen vihki käyttöön uuden, puurakenteisen Kristuksen kirkastumisen kirkon. Luostari sai Pietariin kaupunkikirkon, podvorjen. Noina vuosina luostariin saapui pyhissäkävijöitä joka puolelta Venäjää.

Neuvostovallan pystyttämisen jälkeen luostari hävitettiin ja sen veljestö, yhtä lukuun ottamatta, ammuttiin. Luostarin alueelle rakennettiin Interpasolokin kylä, ”metsätyöpunktin”, johon muutti muun muassa suomalaisia metsätyömiehiä Yhdysvalloista ja Kanadasta. Kristuksen kirkastumisen kirkosta tehtiin urheilusali ja Kaikkien Pyhien kirkko muutettiin klubiksi.

Talvisodan aikana 1939 – 40 Interpasolokin kylä toimi sotavankileirinä. Metsätyömiesten rakentamaan parakkikylään sijoitettiin niin sanotussa Hyrsylän mutkassa ja muissa Suojajärven pitäjän rajakylissä neuvostojoukkojen sotavangiksi jäänyttä suomalaista siviiliväestöä.

Sotavangit palautettiin Suomeen vasta kesäkuun alussa 1940. Interpasolokin vankileirin puutteellisissa oloissa kuoli kaikkiaan 42 suojärveläistä, etupäässä vanhuksia ja pikkulapsia, jotka on haudattu silloisen vankileirin hautausmaahan.

Vuoden 1945 jälkeen entisen luostarin seinien sisäpuolelle oli sijoitettu nuorisorikollisten vankisiir-

Jatkuu sivulla 16

PYHÄKÖT:

Turun kirkko, Pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran muistolle
Yliopistonkatu 19, p. (02) 277 544, isännöitsijä Leena Nordanberg, p. 233 4023
Rauman rukoushuone, Pyhän Nikolaoksen muistolle, Länsikatu 10
Vahtimestari Christina Heino, p. (02) 822 5007, isännöitsijä Miila Liinanotko, p. (02) 823 5124
Salon rukoushuone, Pyhän ristin muistolle, Uskelankirkkotie 23, p. (02) 731 2727,
isännöitsijä Arvo Hoppo, p. (02) 731 1442
Hautausmaan kappeli, Turun ort. hautausmaa
Hautausmaan hoitaja Finn-Joule Oy, Lea Karvonen, p. (02) 235 8349

Yliopistonkatu 19 B 3
20100 TURKU

JUMALANPALVELUKSET

Toimitukset: lit liturgia, vig vigilia

Toimittajat: ID Ion Durac, DD Daniela Durac, JK Jorma Kudjoi, ML Marianna Länne, JM Jouni Mäkelä, PR Petri Ratilainen, PT Pasi Torhamo, VT Viktor Turhanen

TURUN KIRKKO

MARRASKUU

pe 1.11. klo 18 vig PR PT
la 2.11. klo 10 lit PR PT
Karjalan pyhittäjäisät ja valistajat
la 2.11. klo 18 vig PR PT
su 3.11. klo 10 lit PR PT
ke 6.11. klo 18 iltarukous JM
la 9.11. klo 18 vig PR PT
su 10.11. klo 10 lit PR PT slaaviksi
ke 13.11. klo 18 iltarukous PT
la 16.11. klo 10 lit ID DD romaniaksi
klo 18 vig Markku Aroma PT
su 17.11. klo 10 lit Markku Aroma PT
ke 20.11. klo 18 vig PR PT
to 21.11. klo 10 lit PR PT

Jumalansyntyttäjän Neitseen Marian temppeleihin tuominen

la 23.11. klo 18 vig PR PT
su 24.11. klo 10 lit PR PT
ke 27.11. klo 18 iltarukous ID
la 30.11. klo 18 vig

JOULUKUU

su 1.12. klo 10 lit ID JM
ke 4.12. klo 18 iltarukous JM
to 5.12. klo 18 vig PR PT
pe 6.12. klo 10 lit PR PT
Pyhä Nikolaos, itsenäisyyspäivä
la 7.12. klo 18 vig PR PT
su 8.12. klo 10 lit PR PT
ke 11.12. klo 18 akatistos PR PT

(Pyhä Nikolaos)
la 14.12. klo 18 vig ID PT
su 15.12. klo 10 lit PR PT slaaviksi
ke 18.12. klo 18 iltarukous MY
la 21.12. klo 18 vig ID PT
su 22.12. klo 10 lit ID PT
ti 24.12. klo 15 vig PR PT
ke 25.12. klo 10 lit PR PT
Kristuksen syntymä
to 26.12. klo 10 lit PR PT slaaviksi
la 28.12. klo 18 vig ID JM
su 29.12. klo 10 lit PR

TAMMIKUU

ke 1.1. klo 10 lit PR JM
uusi vuosi
la 4.1. klo 18 vig PR JM
su 5.1. klo 10 lit ID JM

klo 18 vig PR PT
ma 6.1. klo 10 liturgia ja suuri vedenpyhitys (suomi/ kirkkoslaavi) PR PT

teofania, Herran kaste, loppiainen

ke 8.1. klo 18 iltarukous MY
la 11.1. klo 18 vig PR PT
su 12.1. klo 10 lit Nikean mp. Johannes, ruotsiksi, radiointi ID

18.-25.1. ekumeeninen rukousviikko

la 18.1. klo 18 vig PR JM
su 19.1. klo 10 lit PR JM
ke 22.1. klo 18 ehtoopalvelus PR PT
ekum.rukousviikon tilaisuus
la 25.1. klo 18 vig PR PT
su 26.1. klo 10 lit PR PT
ke 29.1. klo 18 iltarukous JM

HELMIKUU

la 1.2. klo 18 vig PR PT
su 2.2. klo 10 lit PR PT

Herran temppeleihin tuominen

ke 5.2. klo 18 iltarukous ID
la 8.2. klo 18 vig PR PT
su 9.2. klo 10 lit PR PT slaaviksi
ke 12.2. klo 18 iltarukous PT
la 15.2. klo 18 vig ID PT
su 16.2. klo 10 lit ID PT
ke 19.2. klo 18 iltarukous PR
la 22.2. klo 18 vig PR PT
su 23.2. klo 10 lit PR PT
ke 26.2. klo 18 iltarukous ID

Romanialaiset palvelukset

la 18.1. klo 10 lit ID DD romaniaksi
la 22.2. klo 10 lit ID DD romaniaksi
la 15.3. klo 10 lit ID DD romaniaksi

RAUMAN RUKOUSHUONE, Länsikatu 10

to 5.12. klo 18 vig ID JM
pe 6.12. klo 10 vedenpyhitys ja lit ID JM
rukoushuoneen vuosijuhla Pyhä Nikolaos
la 21.12. klo 18 vig PR JM
su 22.12. klo 10 lit PR JM
ti 24.12. klo 15.30 suuri ehtoopalvelus JM ID

la 18.1. klo 18 vig ID PT
su 19.1. klo 10 lit ID PT
la 15.2. klo 18 vig PR
su 16.2. klo 10 lit PR

ma 3.3. klo 18 katumuskanoni PR JM
la 22.3. klo 18 vig ID JM
su 23.3. klo 10 lit ID JM

SALON RUKOUSHUONE

Uskelankirkkotie 23
su 1.12. klo 10 lit PR PT
ti 24.12. klo 13 suuri ehtoopalvelus PR PT
to 26.12. klo 10 lit ID JM
la 4.1. klo 18 vig ID
su 5.1. klo 10 lit PR PT
la 1.2. klo 18 vig ID JM
su 2.2. klo 10 lit ID JM

Herran temppeleihin tuominen

la 1.3. klo 18 vig ID JM
su 2.3. klo 10 lit PR PT
ti 4.3. klo 18 katumuskanoni ID PT
ke 19.3. klo 18 paastoliturgia PR PT

Rukoushetket tiistaiseuran aluksi

ti 17.12. klo 18
ke 8.1. klo 18
ke 29.1. klo 18
ke 12.2. klo 18
ke 26.2. klo 18
ke 5.3. klo 18
ke 12.3. klo 18
Rukoushetket toimittaa Jari Ananin

EURA, Kauttuan seurakuntakoti
to 6.3. klo 18 katumuskanoni PR JM

HARJAVALTA, ev.lut.seurakuntatalo
la 25.1. klo 10 lit ID JM

LOIMAA, ev.lut.kirkon kappeli
su 29.12. klo 10 lit ID JM
la 8.2. klo 10 lit ID JM
su 16.3. klo 10 lit ID JM

MAARIANHAMINA, St.Görans församlinghetshem
la 30.11. klo 10 lit ID JM
la 15.3. klo 10 lit PR PT

UUSIKAUPUNKI
la 14.12. klo 10 lit PR PT
la 1.3. klo 10 lit PR PT
ke 26.3. klo 18 paastoliturgia ID JM

VEHMAA, ev.lut.seurakuntatalo
su 8.12. klo 10 lit ID PT
la 22.2. klo 10 lit PR PT
ke 12.3. klo 18 paastoliturgia ID JM

Kirkkoherranvirasto on avoinna: Ma, ti, to, klo 10.00–13.00, ke klo 14.00–18.00,

p. (02) 277 5440, fax (02) 277 5441, sähköposti: turku@ort.fi, **Seurakuntasiihteeri Nina Lasarov**

Kirkkoherra Petri Ratilainen p. (02) 277 5444 (virkaahuone), 041 430 1285, (02) 244 2105 (koti), petri.ratilainen@ort.fi

Kanttori Pasi Torhamo, p. 040 835 8360, pasi.torhamo@ort.fi

Seurakuntalehtori Paula Ratilainen, p. (02) 234 5058 (koti), 050 596 0514

Matkapapisto: Pastori Ion Durac, p. (02) 438 4939 (koti), 040 516 6741, sähköposti: idurac@surfeu.fi, **Kanttori Jouni Mäkelä**, (02) 250 0137 (koti)

Tervetuloa mukaan piirien toimintaan

Valamon kansanopiston ikonimaalausryhmät
ohjaaja Ulla Tschurbanoff,
p. (02) 469 6537, 040 705 0307

Salon tsasounalla ikonimaalausta
torstaisin klo 18.00 – 21.00

Turun ortodoksisen kirkon kuoro.
johtaja kanttori Pasi Torhamo,
p. 040 835 8360.
Kuoro aloittaa harjoitukset 22.8.,
lisätietoja saa kanttorilta.

Loimaan seudun tiistaiseura
Pj. Nikolai Virevuo, Papinkatu 3-5 B,
32200 Loimaa, puh. (02) 763 1085.
Tiistaiseura kokoontuu liturgiapalvelusten
jälkeen ev.lut. kirkon tiloissa.

Raision tiistaiseura
Pj. Anneli Haapaniemi, p. 040 861 3118
Kokoukset klo 13.00: ti 10.12.
Haapaniemellä joulutorstujen ja mantelin
merkeissä. Joulukuussa osallistutaan srk:n
järjestämään joulujuhlaan. Tarvittaessa
kyyditys Turkuun. Tiistai 21.1.03 klo 13
vuosikokous Eila Myllymäellä, ti 18.2.03
klo 13 Sanni Pajulla.

Rauman Tiistaiseura
Laura Korsi, pj., p. (02) 822 5919
Helena Virta, tiedottaja, p. (02) 868 1207
Pyhän Nikolaoksen praasniekka 5. ja 6.12.

Myyjäiset:

Rauman Tiistaiseura on valmistanut
syksyn mittaan hapankaalia useita eriä.
Siksi osallistutaan joulun ajan yhteismyy-
jäisiin mm. Eurajoella 7.12. (Annan-päivän
myyjäiset) ja Turussa 14.12. (seurakunnan
järjestöjen myyjäistapahtuma Aleksandra-
salissa).

Raumalla pyhän Nikolaoksen
rukoushuoneessa järjestetään joulukuun
aikana myyjäistapahtumia, joista ilmoite-
taan Uudessa Raumassa Yhdistyksiä-
palstalla ja Länsi-Suomen Menolistalla.

Salon tiistaiseura

Pj. Olli Forssen, Kärkänkatu 11,
24130 Salo, p. (02) 733 2504,
vpj. Arvo Happonen, Salaistentie 10,
24240 Salo, p. (02) 731 1442.

Tiistaiseuramme kokoontuu tänä
vuonna vielä 26.11. klo 18.00 ja 17.12.
samoin klo 18.00, jolloin myös Salo-
Uskelan merimieslähetyspiiriin jäsenet
tulevat meille pikkujoulukahville. Paikka
on tuttu Salon tsasouna. Ensi vuonna

aloitamme 14.1.2003 ja jatkamme edelleen
kolmen viikon välein, joten seuraavat
kokoukset ovat 4.2.2003 ja 25.2.2003, joka
on myös vuosikokous. Kokousaika on klo
18.00 ja paikka Salon tsasouna.

Turun tiistaiseura

Pj. Daniela Durac, p. (02) 438 4939.
Varapuheenjohtaja Helvi Määttä,
p.(02) 238 1666.

ITSENÄISYSPÄIVÄ 6.12

Seurakunnan nuoret esittävät ohjelmaa
liturgian jälkeen itsenäisyyspäivän
kirkkokahvitilaisuudessa.

JOULUMYYJÄISET

Tervetuloa myyjäisostoksille seurakuntasa-
liin 14.12. klo 10-14, Yliopistonkatu 19 B.
Tarjolla joulukortteja, kortteja, kirjalli-
suutta, arpoja, lahjatavaroita ym. Tilaisuus-
järjestää Turun tiistaiseura ja muut
seurakunnan eri toimintapiirit.

Tiistaiseuraillat jatkuvat tammikuussa
21.1.03 alkaen klo 17.30 joka toinen tiistai.
Vuosikokous 18.2.03 klo 17.30.

Tiistaiseura kokoontuu Turun kirkon
seurakuntasalissa. Aiheina illoissa
ortodoksisen kirkon historiaa Suomessa ja
muualla sekä ajankohtaisia kirkollisia
kysymyksiä. TERVETULOAA !

Vehmaan tiistaiseura

Pj. Aulis Koskinen, Laukpellontie 50,
23210 Vehmaa, p. (02) 4331 854.
Ti 3.12. klo 14 Aulis Koskisella joulujuhlan
merkeissä ja su 19.1. klo 14 Aila Vuorella
sekä 16.2. klo 14 vuosikokous Koskisella.

Valamon Ystävät / Turun alaosasto

Pj. Erkki Terho,
p. (02) 435 0583, 050 563 9432
Vpj. rovasti Viktor Turhanen,
p. (02) 432 9411
Siht. Maritta Koskinen, p. 040 550 6348
Turun alaosasto kokoontuu joka
kuukauden kolmas maanantai (huom!
poikkeus helmikuu ja huhtikuu) klo 17.30
Turun kirkon seurakuntasalissa, Yliopis-
tonkatu 19 B.

Ohjelmätietoja:

ma 16.12.2002 klo 17.30 Nikean metropoli-
liitta Johannes: Pyhien isien opetuksia
ma 20.1.2003 klo 17.30 Mikko Ylinen:
Jerusalem Jumalan kohtaamisen kuvana
ma 24.2.2003 klo 17.30 Vuosikokous
ma 17.3.2003 klo 17.30 Kalervo Peltonen:
(aihe avoin)
ma 28.4.2003 klo 17.30 ohjelma avoin

ma 19.5.2003 klo 17.30 ohjelma avoin

Tilaisuudet ovat avoimia KAIKILLE,
tervetuloa mukaan!

ORTODOKSIPIIRI

Informaatiokurssi kaikille ortodoksi-
sesta kirkosta kiinnostuneille.

Kurssilla perehdymme ortodoksisen
kirkon keskeiseen opetukseen. Aiheina
ovat mm. kirkon opetus Jumalasta,
ihmiskäsitys, seurakunnan jumalanpalve-
lukset, sakramentit.

Aiheita käsitellään alustusten ja
keskustelujen avulla. Käytämme oppikirja-
na "Uskon mysteeri" -teosta, jonka
halukkaat voivat ostaa seurakunnasta.

Kokoonnumme kello 18.00 kevään
aikana viisi kertaa: 7.1., 11.2., 10.3., 8.4. ja
13.5. Paikka on seurakuntatalon kerhohuo-
ne. Piirin vetäjinä toimivat isä Petri ja
Mikko Ylinen

RETKI PORIIN SU 8.12.

Lähde Poriin tutustumaan mausoleumiin
ja uuteen kirkkoon. Lähdemme liturgian ja
kirkkokahvien jälkeen n. klo 12. Tutustu-
miskierroksen yhteydessä aterioimme
Porin kirkon tiloissa, ja kierros päättyy
ehtoopalvelukseen P. Johannes Teologin
kirkossa. Matkan hinta aterioineen n. 20 €.
Ilmoittaudu kirkkoherranvirastoon 28.11.
mennessä. Lisätietoja saa isä Petritä.
Matka toteutuu, jos lähtijöitä
on vähintään 30.

JOULUKONSERTTI

Turun ortodoksisen kirkon kuoro,
johtaa Pasi Torhamo, tiistaina 17.12.2002
klo 18.00 Loimaan kirkossa Sunnuntaina
22.12.2002 klo 16.00 Turussa Pyhän
Aleksandran kirkossa
Tervetuloa!

SEURAKUNNAN JOULUJUHLA 17.12.

Alkaa kello 18 kirkossa rukoushetkellä.

KIRKKOMME ON AVOINNA

LA 7.- SU 22.12.2002 kello 10-15

Poisnukkuneet

Anna ja Ekaterina Kurjatkin
ovat halunneet testamentissaan
muistaa seurakuntaamme
arvokkaalla tavalla.

*Saata, Herra, lepoon nukkuneiden
palvelijoidesi sielut!*

TURUN
SEURAKUNNALLISIA
TILASTOTIETOJA 14.8.-8.11.2002

Kastetut

Keskinen Eeli Mikael
Leino Saara Katarina
Nurmi Lotta Maarja
Raespuro Elias Johan
Randelin Elias Into Oskari
Rantala Robert Veli-Matti Sergei
Sandelin Anna Bente Natalia
4 poikaa, 3 tyttöä, yhteensä 7

Seurakuntaan muuttaneet

Aaltonen Greta Kaarina
Aho Karita Mariantytär
Avtonomov Andrey
Avtonomov Visa Hermanni
Avtonomova Nadejda
Byckling Susanna Magdalena
Eklund Heidi-Tuulia
Heino Christiina
Heino Jasmin Julia

Heino Linda Christina
Hokkinen Anna Klaudia
Hukka Arja Anneli
Huohvanainen Jelica Anna-Maria
Karpoff Raimo Uolevi
Kauppinen Maxim
Koch Anna
Koch Sofia
Koptjajev Pavel
Kouru Valeria
Lahtinen Aila Kaisa
Lahtinen Harri Juhani
Laitsaari Jessica Sofia
Laitsaari Victoria Michaela
Mentu Pekka Ilmari
Neculae Maria Amalia
Palmu Päivi Karoliina
Parrukoski Timo Yrjö Olavi
Paussonen Jari Jukka
Peippo Nadejda
Penttinen Pekka Olavi
Pulli Liisa
Riipinen Mari Ludmila
Riissanen Timo Ilari
Russo-Koch Jelena

Rutonen Tommi Valtteri
Sarvamaa Georg
Scepancevic Lidija
Silvas Onerva Marjatta
Solomon Dawit Abraham
Säyrinen Raissa
Tolonen Suvi Johanna
Torasvirta Johanna Maria
Torhamo Outi Annikki
Torhamo Pasi
15 miestä, 29 naista, yhteensä 44

Ikuinen muisto

Fomin Mihail 80 v
Keskinen Mirjam 81 v
Koskinen Raimo Veikko 66 v
Kurjatkin Anna 96 v
Läpikivi Feodor Heikki 84 v
3 miestä, 2 naista, yhteensä 5

Seurakunnasta muuttaneet
10 miestä, 13 naista, yhteensä 23

Väkiluvun muutos + 23

TURUN
TIISTAISEURA

Puheenjohtaja Daniela Durac
p.(02) 438 4939.
Varapuheenjohtaja Helvi Määttä
p.(02) 238 1666.

Tiistiseurailat jatkuvat taas
tammikuussa 21.1.03 alkaen klo
17.30 joka toinen tiistai.

Vuosikokous 18.2.03 klo 17.30.

Tiistiseuraja kokoontuu
Turun ortodoksisen kirkon seura-
kuntasalissa, Yliopistonkatu 19.
Aiheina illoissa ortodoksisen
kirkon historiaa Suomessa ja
muualla sekä ajankohtaisia
kirkollisia kysymyksiä.

TERVETULOA !

JOULUMYYJÄISET

Tervetuloa myyjäisostoksille seurakuntasaliin

14.12. KLO 10-14 Yliopistonkatu 19 B

Tarjolla jouluherkkuja,
kortteja, kirjallisuutta, arpoja,
lahjatavaroita ym.
Tilaisuuden järjestää

Turun tiistiseuraja ja muut seurakunnan eri toimintapiirit

ITSENÄISYYSPIIVÄ 6.12

Seurakunnan nuoret esittävät ohjelmaa liturgian jälkeen
itsenäisyyspäivän kirkkokahvitilaisuudessa.

Jatkoa sivulta 13

Vasojärven...

tola ja mielisairaala.

Vasojärven luostari avattiin uudelleen, nyt jo kolmannen kerran, maaliskuun 14. päivänä 1992. Uudestisyntymisensä luostari koki naisluostarina. Kristuksen kirkastumisen kirkko, Kaikkien Pyhien kirkko sekä pyhittäjä Johannes Rilalaiselle ja pyhälle Johannes Kronstailaiselle pyhitetty porttikirkko palautettiin

entiseen käyttöönsä. Veljestön tuhotun hautausmaan paikalle pystytettiin tsasouna, joka on pyhitetty kaikkien Venäjän uusmarttyyrien muistolle.

Vuonna 2000 siirrettiin luostariin sen aikaisemman asukkaana, vallankumouksen jälkeen ainoana luostarista elossa Pietariin selviytyneen, autuaan pappismunkki Vladimirin pyhänjäänökset. Hänen tiedetään usein ennustaneen, että hänet tullaan haudamaan Vasojärven miesluostariin kolmen koivun viereen,

kellotornissa soivien kirkonkellojen alapuolelle. Pappismunkin ennustus toteutui ja vieläpä tuona samana vuonna, jolloin luostari sai takaisin aikaisemman miesluostarin asemansa.

Helmikuun 22. päivänä 2001, pyhien Gennadin ja Nikiforin muistopäivänä, toimitettiin luostarissa, siellä usein vierailevan, Petroskoin ja Karjalan arkkipiispa Manuilin johdolla jumalallinen liturgia. Tuona juhlapäivänä palveli luostarissa hänen kanssaan kahdeksan pappia. □

Vägledning av metropoliten Johannes

Lars Gabriel Ahlbäck

*Hans Eminens metropoliten Johannes av Nicaea och exark av Bithynien (f. 1923) delade med sig levnadsvisdom och råd åt en ung teologistuderande den 20 september i det Ortodoxa seminariet i Joensuu. Den som är intresserad att ytterligare bekanta sig med varierande ämnen angående Kyrkan kan göra det i metropoliten Johannes nyligen utkomna bok, *Lähimmäiset*. De av mig nedan ställda frågorna till Hans Eminens är i viss mån beroende av personliga behov.*

Ers Eminens, skulle Ni vilja belysa utsagan "En sanning är inte hela sanningen"?

Orsaken till splittring är ofta att en sanning blir hela sanningen, d.v.s. en detalj blir avgörande viktig. Ett exempel på detta är de s.k. reformatörerna. De betonade inte nya saker, men framhävde vissa läropunkter alltför ensidigt. Dessa betoningar skedde på bekostnad av helheten och utgjorde snart en ny helhet. Vi skall inte i ortodoxa sammanhang hänge oss alltför ensidigt åt en kyrkofader, utan bör förstå att han ingår i en gemenskap – Fädernas konsensus. Vi skall inte stirra oss blinda på detaljer. Vi skall och bör alltid ta hänsyn till helheten. En sund inställning är att skönjas i följande utsago av en präst angående Kyrkans gudstjänstliv: "Jag kan säga någonting, men aldrig tillräckligt."

Ers Eminens, kan vi, studerande av ortodox teologi, någonsin anse oss slutgiltigt färdiga?

Nej, ty en ständig fördjupning är nödvändig. En ortodox kristen skall fortsätta studera även efter att ha blivit klar med allt det i studiehandböcker krävda. Vi är aldrig helt kompetenta. Om vi anser oss färdiga, vid t.ex. en examen, påverkar det sedan vår inställning till fortbildning. Särskilt nog finns det ortodoxa präster som efter sin examen aldrig öppnar

en bok i teologi. Svårigheter vid förberedande av predikningar kan i viss mån bero på detta, d.v.s. på en brist av "nya" tankar. Ständig fördjupning är nödvändig och bör betonas.

Ers Eminens, vad kan Ni säga till personer som tänker på Kyrkans klosterkallelse?

Ni bör inse att det inte är någon teoretisk fråga. En seriös sökande skall alltid också vistas i ett kloster, så att säga komma in i systemet. Livet i denna gemenskap ger småningom ett säkert svar på denna fråga, positivt eller negativt. Detta betyder dock inte att vi skall lämna frågan tankemässigt obehandlad. Ärlighet, mot sig själv och andra, är nödvändig vid begrundandet av denna fråga.

Ers Eminens, i vilken mån bör lojalitet till vår biskop vara "blind"? Jag har i tankarna en utsaga av en klosterföreståndare på Athosberget, återberättad av arkimandrit Sofrony (d. 1993), som sade att: "Gud dömer inte två gånger. När du därför gör något av lydnad mot mig är det mig Gud dömer, du kommer inte att ställas till räkenskap..."

Vi skall lyda och respektera vår biskop förutsatt att han företräder Kyrkans undervisning och står i harmoni med Traditionen. En brytning med Kyrkans Tradition innebar på gamla tiden att vederbörande biskop

kanoniskt upphörde att vara biskop. Detta skedde oavsett några formella beslut eller åtgärder. Det kan vara nyttigt att tänka på detta, även om tiderna förändrats. Ensidigt "blind" skall vår lydnad således inte vara, utan vi tillåts ställa frågor och begära preciseringar.

Ers Eminens, sammanfattande det ovan sagda, är inte strävan till omdöme och urskillningsförmåga vårt mål?

Ja. Ett av målen med Era studier är att förvärva omdöme. Tillåt mig påpeka att individuella åsikter lätt kan leda till irrläror. Det lokala och individuella skall alltid bedömas i ljuset av Traditionens helhet och således är det således är det på detta sätt som vi avgör vad som är av betydande värde i en individuell åsikt.

Om omdöme

"Vi bör lägga våra tankar på vägen precis som när man provar vikten hos ett mynt ... När vi väger, bör vi använda de vikter som är givna: profeternas och apostlarnas gärningar och vittnesbörd ... Verkligt omdöme (discretio) kan bara vinnas genom sann ödmjukhet. Ödmjukhetens första prov består i att underställa allting fädernas bedömning, inte bara det man gör, utan även det man tänker. Därmed anförtror man ingenting man ingenting åt sin egen bedömning, utan bara åt fädernas. Vad som är gott och vad som är ont lär man sig bara inse med hjälp av dem ... Den som vill förvärva det verkliga omdömets gåva, får inte avvika från de gamla fädernas spår eller följa ovanliga vägar som bara bygger på hans egen bedömning. Låt oss följa allt som fäderna har överlämnat till oss i både lära och exempel." (Den helige Johannes Cassianus av Rom)

Litteratur

Cassianus, Johannes.
Det rena hjärtat. Artos, 2001.
Johannes, metropoliitta.
Lähimmäiset. Gummerus, 2002.
Sofrony, arkimandrit.
Den helige starets Siluan. Artos, 1994.
Ortodoxa seminariet i Joensuu,
den helige Dimitrij av Rostovs (d. 1709) dag 2002.

Skribenten är teologie studerande vid institutionen för ortodox teologi vid Joensuu universitets teologiska fakultet.

PYHÄKÖT:

Matti Alangon katu 11
13130 Hämeenlinna

Hämeenlinnan ortodoksinen kirkko

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja Pyhän Johannes Krysostomoksen muistolle
Erottajakatu 2

Ahveniston kirkko

Pyhän Johannes Kastajan muistolle
Vanhalla hautausmaalla (keskussairaala vastapäätä)
Isännöitsijä Yrjö Usvasalo, p. (03) 671 6240

JUMALANPALVELUKSET**Toimittajia:**

Papisto: Markku Aroma, Gaius Sahlberg ja Mikael Sundkvist **Kanttorit:** Leena Honkamäki ja Jenni Sundkvist

JOULUKUU

Su 1.12. klo 10 liturgia

Pyhä Nikolaos Ihmeidentekijä

To 5.12. klo 18 vigilia
Pe 6.12. klo 10 liturgia
La 7.12. klo 17 vigilia
Su 8.12. klo 10 liturgia
La 14.12. klo 17 vigilia
Su 15.12. klo 10 liturgia
La 21.12. klo 17 vigilia

Kristuksen syntymän aatto

Ti 24.12. klo 15 ehtoopalvelus ja liturgia

Herramme Jeesuksen Kristuksen syntymä

Ke 25.12. klo 9 aamupalvelus ja liturgia

Herran ympärileikkaus. Pyhä Basileios Suuri

Ti 31.12. klo 23 liturgia

TAMMIKUU

La 4.1. klo 17 vigilia
Su 5.1. klo 10 liturgia

Teofania, Jumalan ilmestyminen.**Herran kaste. Loppiainen**

Su 5.1. klo 18 vigilia
Ma 6.1. klo 9.30 suuri vedenpyhitys ja liturgia
La 11.1. klo 17 vigilia
Su 12.1. klo 10 liturgia
La 18.1. klo 17 vigilia
Su 19.1. klo 10 liturgia
La 25.1. klo 17 vigilia
Su 26.1. klo 10 liturgia

HELMIKUU**Herran temppeleintuominen**

Pe 1.2. klo 18 vigilia
La 2.2. klo 10 liturgia
La 2.2. klo 17 vigilia
Su 3.2. klo 10 liturgia
La 8.2. klo 17 vigilia
Su 9.2. klo 10 liturgia
La 15.2. klo 17 vigilia
Su 16.2. klo 10 liturgia
La 22.2. klo 17 vigilia
Su 23.2. klo 10 liturgia

MUUALLA SEURAKUNNASSA**FORSSA**

Ev.lut seurakuntatalo
Kartanonkatu 16

Su 8.12. klo 10 liturgia
Su 26.1. klo 10 liturgia

SOMERO

Ev.lut seurakuntakeskus

Su 16.2. klo 10 liturgia

TOIJALA

Ev.lut. seurakuntatalo
Sontulantie 1

Su 15.12. klo 10 liturgia

● Hämeenlinnan alueen jumalanpalveluksista ja muusta toiminnasta sekä mahdollisista muutoksista ilmoitetaan **Hämeen Sanomissa** torstaisin seurakuntien palstalla.

Kirkkoherranvirasto: avoinna ti, ke, pe klo 9.30-12,
p. (03) 616 5228, fax (03) 616 5248

Kirkkoherra: Markku Aroma, p. (03) 616 5229 (virkahuone), (03) 612 7166, koti,
markku@hotmail.com

Kanttori: Leena Honkamäki, p. (03) 6184 254, 040 707 6715, leena.honkamaki@ort.fi

Muu papisto:

Pastori Kai Sahlberg p. (019) 733 911, 0400 107 232

Pastori Mikael Sundkvist, p. (03) 684 6050, mikael.sundkvist@virpi.net

Kanslisti: Hellevi von Essen

Hämeenlinnan matkat ja tapahtumat**PIETARIN LASTENKODIN
JOLUPAKETTIERÄYS**

Kirkossa ja seurakuntasalissa on joulukuussa esillä kori, jonne voi laittaa joulupaketin Pietarin lastenkoti 6:n lapsille. Pakettiin voi laittaa esim. villasukkia, lapasia, vaatteita (ei käytettyjä), hammasharjoja, hammastahnoja ym. puhdistustarvikkeita, karkkia yms., mistä pienet lapset pitävät. Paketin päälle pitäisi laittaa tieto siitä, minkä ikäiselle tytölle tai pojalle kyseinen lahja on tarkoitettu. Lahjat viedään Pietariin vanhan ajanlaskun mukaisesti jouluksi.

Lisätietoja **Antonina Sosunov-Perälältä**
(03) 612 5850 / 040 721 8436.

LASTEN TALVILEIRI

11.-12.1.2003
Hämeenlinnan ja Tampereen seurakuntien yhteinen lasten talvileiri järjestetään Hämeenlinnassa (ev.lut. seurakunnan) Loimalahden leirikeskuksessa. Leiri on tarkoitettu kaikille alle 15-vuotiaille lapsille. Leiri alkaa lauantaina klo 10 ja päättyy sunnuntaina klo 14. Leirimaksu 20 €.

Ilmoittautumiset seurakuntien kanslioihin tai Leena Honkamäelle (040 707 6715) 3.1.2003 mennessä.

RETKI HELSINKIIN

19.1.2003
Kyyröläläisten kerho järjestää retken Helsinkiin Pyhän Kolminaisuuden kirkkoon, jossa on slaavinkielinen liturgia. Jumalanpalveluksen jälkeen siirrytään seurakuntasaliin kirkkokahveille (Bussikuljetus järjestetty). Ilmoittautumiset **Antonina Sosunov-Perälälle**.

Piirit, kerhot ja kuorot

DIAKONIASEURA

Pj. Anja Puumalainen, p. (03) 619 6287

Su 15.12.2002 kirkkokahvit
Su 6.1.2003 kirkkokahvit
To 23.1.2003 klo 15 iltapäiväkerho
To 6.2.2003 klo 15 iltapäiväkerho
Su 23.2.2003 kirkkokahvien jälkeen vuosikokous.

IKONIPIIRI

ohjaaja Pasi-Mikael Huovinen:
Yhteyshenkilö Leena Honkamäki
Ikonipiiri kokoontuu seurakuntalissa noin kaksi kertaa kuukaudessa seuraavasti:

1. ryhmä

Pe 13.12. klo 14-17
La 14.12. klo 10-14
Pe 10.1. klo 14-17
Pe 17.1. klo 14-17
Pe 31.1. klo 14-17
Ma 14.2. klo 14-17
Pe 28.2. klo 14-17

2. ryhmä

klo 17-20
klo 10-14
klo 17-20
klo 17-20
klo 17-20
klo 17-20
klo 17-20

KYYRÖLÄLÄISTEN KERHO

Pj. Antonina Sosunov-Perälä,
p. (03) 612 5850 / 040 721 8436

KIRKKOKUORO

johtaja Leena Honkamäki,
p. (03) 6184 254 / 040 707 6715
Kuoroharjoitukset keskiviikkoisin klo 17-19.
Vuoden vaihteen jälkeen harjoituskausi alkaa 8.1.2003

LAPSI- JA NUORISOKUORO

Johtaja Leena Honkamäki
Kuoroharjoitukset pääsääntöisesti kerran kuussa klo 17-19 seuraavasti:
Ma 9.12. 2002
Ma 20.1. ja 17.2.2003

MIESTENKERHO

Yhteyshenkilö Jouni Korhonen,
p. (03) 617 8877 / 050 345 3136.
Kaikenikäisille miehille tarkoitettu toimintapiiri, joka kokoontuu pääsääntöisesti kuukauden viimeisenä sunnuntaina seurakuntalissa klo 18.
22.12.2002
26.1. ja 23.2.2003.

ORTODOKSIPIIRI

isä Markus.
Kokoontuu kirkkoherran huoneessa /srk-salissa seuraavina keskiviikkoina klo 18.30: 4.12 ja 18.12.2002
15.1., 29.1., 13.2. ja 26.2.2003.

PONOMARIKERHO

isä Mikael, p. (03) 684 6050.
Tarkoitettu kaikille ponomarin tehtävistä kiinnostuneille. Kerho kokoontuu lauantaisin kerran kuussa kirkossa klo 15.
Kerhopäivät: 14.12.2002, 18.1. ja 15.2.2003.

SINAPINSIEMENKERHO

Ohjaajina Jenni Sundkvist, Britta ja Karmen Hellenurm.
Kerho kokoontuu joulukuusta alkaen joka toinen sunnuntai klo 9.50-11 lasten kerhuhuoneessa kirkon alakerrassa. Kerho kokoontuu seuraavasti
1.12. ja 15.12.2002
5.1., 19.1., 2.2. ja 16.2.2003
(parittomalla viikolla).

TIISTAISEURA

Pj. Olga Hietanen, p. 637 1290
Kokoontuu seuraavina tiistai-iltoina klo 17
10.12.2002
14.1.2003
28.1.2003
11.2.2003
25.2.2003

HYVÄN JOULUN MARKKINAT

torilla 14-15.12.2002, klo 10-18
Ikonipiirin myyntipöytä teltassa.
Tervetuloa jouluostoksille.

JOULUUN VALMISTAUTUMISJUHLA 1.12.2002

Kaikkien seurakunnan piirien ja kerhojen yhteinen "puurojuhla" liturgian jälkeen. Arpajaisten tulot käytetään Lastenkoti 6:n hyväksi.
Tervetuloa!

Jukka Korpihete: Ruoko

12.1. - 2.3.2003

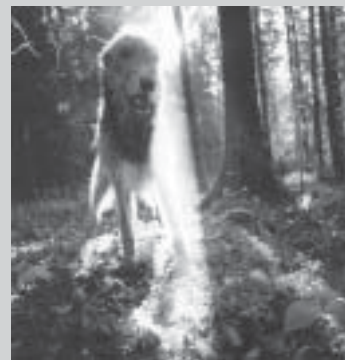
PILVI OJALA - POSEERAUKSIA
Akvarelleja

VILJA TAMMINEN - BASKERVILLEN KOIRA
Valokuvia

9.11.2002 - 5.1.2003

JUKKA KORPIHETE - VALOJA
Valaisimia ja valoteoksia

EEVA WORNELL - KORUJA
Luonto, koru, kierrätys

Vilja Tamminen: Baskervillen koira

Riihimäen Taidemuseo, Tempelikatu 8, 11100 Riihimäki, p. (019) 741 7333
avoinna ti-su klo 10-18, www.riihimaki.fi/taidemus

Varuskuntakirkko

Hämeenlinnaa polttava puheenaihe

Leena Honkamäki

- *"Miksi emme yrittäisi saada käyttööme varuskuntakirkon "kaikkein pyhintä" ja luoda siitä vaikka pieni pyhäkkö, seurakuntasali... Uskoisin, että alttarin saaminen takaisin kirkon käyttöön olisi jopa realistinen tavoite," kirjoittaa kanttori Leena Honkamäki.*

Venäläisten sotilaiden määrä alkoi kasvaa 1800-luvun lopulla Hämeenlinnassa siinä määrin, että päätettiin rakentaa varuskuntakirkko. Kirkon paikaksi oli vahvistettu "Pikkutori" jo vuoden 1872 asemakaavassa. Hämeenlinnan valtuusto yritti kuitenkin hämätä lähettäessään vuonna 1887 muutetun asemakaavan Helsinkiin hyväksyttäväksi - sotilaskirkoksi suunniteltu tontti oli muutettu puistoalueeksi. Senaattissa kirkon puuttuminen kuitenkin huomattiin, ja kirkko merkittiin asemakaavan Chaussée-kadun kulmaan (nyk. Turuntie). Suuri ja yksityiskohdiltaan rikas kirkkohanke toteutui Venäjän valtion sotilasarakennuksien rakentamiseen varatun rahaston tuella. Aleksanteri Nevskin muistolle pyhitetty kirkko vihittiin käyttöönsä vuonna 1900. Kirkosta tuli kaupungin huomiota herättävin rakennus.

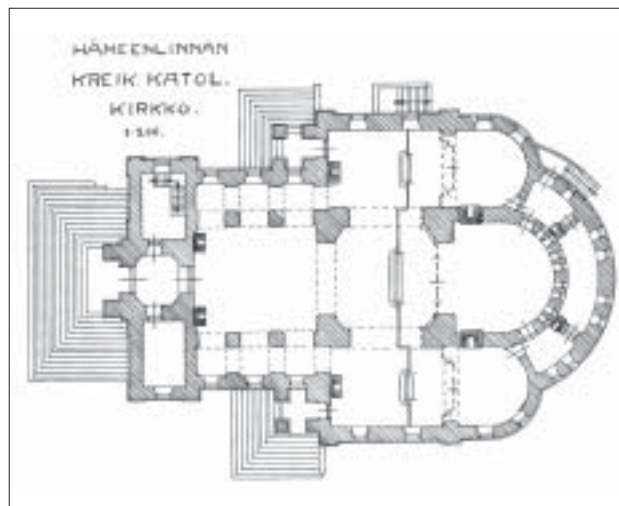
Vihan hedelmät

Suomen itsenäistymisen myötä kirkon tulevaisuus alkoi horjua. Kun venäläinen sotaväki poistui maasta vuonna 1918, alettiin kirkkoa systemaattisesti vihata, ja lehtien palstoilla vielä manipuloitiin väkeä hävittämään moinen venäläinen sotilasmonumentti. "Kirkonpeijaisiin" koontui vihan päivänä (2.5.1923) suuri joukko seuraamaan varuskuntakirkon lopullista tuhoamista. Tornit kaadettiin ja kirkko purettiin lähes perustuksia myöten. Kirkon paikalle nousi kaupungin kirjasto vuonna

1924. Nykyisin rakennus toimii Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskuksena.

Uudelleen otsikoihin

Nyt tuo "surullisenkuuluista" rakennus on päässyt jälleen lehtien otsi-

koihin. Hämeen liitosta lähtenyt aloite ja idea haluaisi palauttaa kirkon entiselleen takaisin ortodoksiseksi kirkoksi. Alustavia keskusteluja asiasta on käyty myös kaupungin johtohenkilöiden kanssa. Hämeen Sanomissa on kerrottu (25.9.2002) mm., että kirkon ulkopuoli haluttaisiin ennalleen sipulikupoleja ja koristelujan myöten mutta sisätilojen osalta alkuperäisyyden tavoitetta ei noudatettaisi. Itse kirkkosali olisi matala, jota tarpeen vaatiessa voisi laajentaa seurakuntasalin yhteyteen. Rakennus olisi sisäpuolelta siis kaksikerroksinen, ja sen yhteyteen rakennettaisiin juhlatiloja, joita voitaisiin vuokrata ulkopuolisillekin.

Voimakasta vastustusta

Selväähän on, ettei meidän pienellä seurakunnalla ole varaa entisöidä kirkkoa, vaan siihen anottaisiin tukea opetusministeriöltä, EU:lta ja

muilta sponsoreilta. Siitä huolimatta, että artikkelissa mainittiin mahdolliset kaupungin ulkopuoliset hankkeen rahoittajat, alkoi mielipidepalstojen kirjoitukset "huutaa" vastalauseita, ja ikävä kyllä, lähes kaikki olivat hanketta vastaan. Myös internetin verkkosivuilla on joutunut näkemään monenlaista kommenttia. Tuntuu siltä, kuin oltaisiin palattu takaisin niihin samoihin vihan tunteisiin, joita käytiin tuolloin 1920-luvulla. "Ryssäviha" on siirtynyt sukupolvelta toiselle. Merkillistä kyllä, että viha kohdistuu nimenomaan kirkkoa kohtaan, eihän kaupungin muita varuskuntarakennuksia ole vaadittu purkamaan perustuksiaan myöten. Ja onhan kaupungissa Ruotsin vallan alla tehty Linnakin, eikä kukaan ole sitä vastaan.

Uusi kulttuurinähtävyyds

Entistetty varuskuntakirkko toisi Hämeenlinnaan uuden kulttuurinähtävyyden. Täytyy myöntää, että hetken aikaa kanttorina unelmoin ajatuksesta päästä laulamaan suuressa, hyvin akustisessa ja upeassa venäläishenkisessä ympäristössä. Voin vain kuvitella, mitä tuntemuksia tuo kirkko on aikoinaan sisällään kantanut, mutta aika on nyt toinen, eikä kirkko voi saada entistä loistoaan muutoin kuin vain unelmissa.

Ehkä sittenkin...

Seurakunnallamme ei olisi taloudellisia voimavaroja ylläpitää niin suurta kirkkoa, ja mikäli varuskuntakirkko saataisiin "uusiokäyttöön", niin se asettaisi kyseenalaiseksi nykyisen pyhäkkömme tarpeellisuuden. Silti rakennus on kuitenkin ollut aikoinaan kirkko, ja kirkon pyhin paikka on alttari. Nykyisessä rakennuksessa alttarin pyöreä muoto on säilytetty, ja sinne on erillinen sisäänkäynti. Miksi emme yrittäisi saada käyttööme tätä "kaikkein pyhintä" paikkaa ja luoda siitä vaikka pieni pyhäkkö, seurakuntasali tai vaikka "museo", jossa voisi olla esillä pienoismalli varuskuntakirkosta ja tietoa sen historiasta ja yleensäkin Hämeenlinnan ortodoksisuudesta. Alttarin päällä voisi olla yksi tai kolme kupolia muistuttamassa rakennuksen alkuperästä.

Uskoisin, että alttarin saaminen takaisin kirkon käyttöön olisi jopa realistinen tavoite. □

Kalevan Kello
PALKINTOASEMA
TUOMIONKIRKONKATU 17
33100 TAMPERE
Puh. (03) 214 8964

Kalevan Kello
H&J PIETARILA
SAMMONKATU 22
33540 TAMPERE
Puh./Fak. (03) 255 1397

✠ **OSTAMME JA MYYMME** ✠

mm. vanhaa venäläistä antiikkia.
Huonekaluja, koruja, hopeaa, taidetta...

GALLERIA ANNAMARI'S OY
Tuomiokirkonkatu 17
puh. (03) 2220184

**TAIDETARVIKKEET
TAULUT JA KEHYKSET**

PIRKAN TAIDE JA KEHYS
Tuomiokirkonkatu 25
Puhelin (03) 222 3530

*Toivotamme asiakkaillemme
mitä parhainta
Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta*

PTO

Pekolan Puutyö Oy

13900 PEKOLA

HÄMEENLINNAN VANHA HAUTAUSTOIMISTO PRAMI

Kasarmikatu 16 (Birger Jaarlinkadun kulma, poliisilaitoksen vieressä)
Puh. 682 2952, 682 1185, telekopio 612 0984

- Arkut ja kuljetukset (tilaukset myös puhelimitse)
- Hautauksiin liittyvät virastoasiointit
- Pitopalvelu 682 2953, 682 1185
- Hautakivimyyni ja kaiverukset

- Kukkasettomu 653 7605
- Hautausavustus- ja perunkirjoitusneuvonta
- Perunkirjoittaja KTM Päivi Prami 612 0175
- Päivystys pyhinä ja iltaisain 682 2953, 618 3322

Lukija elää Torsti Lehtisen esseiden äärellä

Lehtinen, Torsti. Elämän hinta. Esseitä. Kirjapaja, Helsinki.

Torsti Lehtisen esseekokoelma houkuttelee lukijan matkalle, jota ei voi kevyesti sivuuttaa, vaikka kirjan takakannassa todetaan kirjan olevan 'elämänviisautta – ei tosikoille'. Tätä asetelmaa ei selitellä kirjassa sen tarkemmin: sen voi olettaa viittaavan lähdekirjallisuuden vapaaseen lainaamiseen tai kirjailijan paikoin humoristiseen sävyyn pohdittavia vakavia, suuria asioita.

Kirjan lukeminen ohjasi minut ajoittain hyvinkin tiukkoihin pohdintoihin: kenties tämä oli mahdollista kirjan avoimen ja suvaitsevan otteen vuoksi. Lehtisen omakohtaiset kokemukset, pienet matkat hänen omaelämäkertansa olivat mielenkiintoisia. Kirjailija tulee vahvasti läsnä olevaksi näissä katkelmissa. Näitä olisi voinut lukea enemmänkin, ja toivottavasti niille tulevissa kirjoissa löytyykin tilaa.

Jokainen esseetä kutsuu lukijaa tarkastelemaan itseään ja elämää ympärillään. Kirja koostuu viidestä kokonaisuudesta ja reilusta kolmestakymmenestä esseestä. Teos on tuhti lukupaketti. Esseiden lukeminen on siitä herkullista puuhaa, että niitä voi lukea yksitellen, ihmetellen. Kenties tämä onkin paras lukutapa, sillä esseiden aiheet ja teemat vaihtelevat siinä määrittäen, että yhtäjaksoinen lukeminen voi hämmäntää. Lehtinen kuljettaa lukijan esseidensä kautta aina kielen, taitteen ja tieteen pohtimisesta, nykykulttuurin ilmiöiden kautta kuoleman laaksoihin ja sieltä kohti raamatullisia lopunajan ennustuksia. Rakenne toimii hyvin, vaikka tekstit ensimmäisellä lukukerralla voivat jäädä toisistaan erillisiksi. Esseitä on myös mahdollisuus lukea yksitellen, vaikka itselleen sopivassa järjestyksessä.

Monitasoinen kieli

Torsti Lehtinen pohtii useissa esseissään kielen merkitystä, erityisesti sen monitasoisuuden problematiikkaa.

Tämä ajatus tiivistyy kirjan kannessa olevaan toteamukseen, että sanat ovat tekoja ja jokainen sana on voimassana, joka voi luoda tai tuhota. Tässä on samansuuntaista ajatusta, kuin yhdessä viime vuosina hyvin suosituksi tulleessa teoreettisessa suuntauksessa, jonka mukaan tarinat eivät vain kuvaile todellisuuden tapahtumia, vaan samalla rakentavat todellisuutta.

Tämä näkemysuuntaus on erityisesti kiinnostunut siitä, miten ihmiset arkipäivässään käyttävät kieltä. On jopa väitetty, että kaikki olisi pelkkää kielen rakennetta, kuten sosiaalipsykologian professori **Antti Eskola** taannoin väitti lehtihaastattelussa, että Jumala rakennetaan vain diskursiivisesti eli kielen merkityksysteemeissä. Vaikka itsekin olen tekstityöläinen, on vaikea nähdä maailmaa, saati Jumala ainoastaan kielessä rakentuvaksi kyhäelmäksi. Keskustelu todistettavuudesta on kuitenkin loputon ja kenties merkityksetön. Lehtisen ajatus, että kielen monimutkaisuudella me luomme abstraktioita, joilla ei ole enää yhteyttä todellisiin ilmiöihin, voisi tarjota yhden hyvän näkökulman tähän keskusteluun.

Onkin aiheellista kysyä, onko kieli maailman rajat? Esseistä löytyy lukuisia esimerkkejä tästä, esimerkiksi (s. 50-51) Lehtinen lainaa esseessä 'Kidutetun hevosen katse' toista kirjoittajaa, jonka kielipeliin lukijan on lähes mahdotonta päästä.

Kidutetun hevosen katse

Edellä mainitsemani esseetä on muutenkin mehukas. Siinä Lehtinen pohtii metaforien eli vertauksien merkitystä kielessämme. Hän pohtii tieteen ja taitteen välistä kielisuhdetta. "Runoilijaa kiinnostaa itse elämä, ei kauniilla käsilalalla tekstattujen nimikylttien ripustaminen sen ovenpieliin. Päinvastoin kuin tiedemies runoilija ottaa subjektiivisuuden riskin ja puhuu siitä, mistä ei voi puhua" (s. 56). Lainaus on yksi esimerkki tästä taitteen ja tieteen vastakkainasettelusta, jota Lehtinen pyörittää kirjassaan. Useissa muissakin esseissä Lehtisellä on näkemys tai ajatus siitä, että tiede olisi jotenkin objektiivista tai pyrkisi sellaiseen.

Täytyy sanoa, että viimeisten vuosikymmenien aikana tutkijat ovat olleet hyvin henkilökohtaisesti läsnä tutkimuskirjoituksissaan ja heittäytyvät niihin. Se, miten paljon kirjoittajat paljastavat itsestään faktassa tai fiktiivisessä, ei ole ollenkaan yksinkertainen asia. Tänä päivänä toden ja kuvitellun raja näyttää sekoittuvan monessa suhteessa, paitsi eletyissä elämässä, myös puhutussa ja kirjoitetussa kielessä - olipa sen muoto mikä hyvänsä.

Torsti Lehtinen noudattaa hienosäätöisesti ja taitavasti omassa kir-

jöittämisessään Kierkegaardin ajatusta: jos tiede tai ajattelu on vain abstraktioiden tasolle siirtymistä, me kadotamme yhteyden todelliseen olemassaoloon. Itselläni herää ajatus siitä, että onko kyseessä juuri kokemuksellisuuden kadottaminen, kytkeytyminen autenttiseen itseyteen, jota me tavoittelemme ja luomme läpi elämämme. Siis lyhyesti sanottuna, kadotamme tunteen olennaisesta kielen monimutkaisiin lokeroihin.

Puhe ja hiljaisuus

Jos 'Elämän hinta' kirjassa pohditaan runsaasti kielen merkitystä ja sen suhdetta todellisuuteen, niin kirjailija pyhäyty myös miettimään puheen vastakohtaa - hiljaisuutta. Esseessään 'Äänekäitä ihmisen ajatukset' Lehtinen kirjoittaa herkästi hiljaisuuden merkityksestä. Hän tuo esille ajatuksen Jeesuksen hiljaisesta ja nöyrästä sydäimestä ja virittää tätä näkemystä suhteessa kirjailijan ammattiin.

Lehtinen toteaa, että "kirjailijalle, joka ei kykene Kristuksen tavoin hiljaisuuden luoviin suudelmiin, jää vain yksi mahdollisuus: hänen on tuotettava hiljaisuutta metelöimällä" (s. 73). Tässä moniäänisyyden ammatissa mukaan kirjailija ei voi vakavissaan väittää olevansa Jeesuksen tavoin hiljainen ja nöyrä sydämetään, koska kirjailijalle sanomisen halu on ammattitauti. Hiljaisuuden teema on tärkeä paitsi kirjailijan ammatin näkökulmasta, myös jokaisen ihmisen kannalta, ainakin tämän päivän elämässä. Rakennetuissa ympäristöissä meillä ei juurikaan ole mahdollisuutta hiljaisuuteen, tai emme kykene löytämään tätä hiljaisuutta itsestämme. Taukoamaton puhevirta pitää meidät vahvasti otteessaan, ja harvoin löydämme enää tilaa, aikaa tai paikkaa vain hiljaiseen olemiseen.

Lehtinen kirjoittaakin omasta kokemuksestaan Uuden-Valamon jumalanpalveluksessa, miten mielessä ja ajatuksissa riehuu meteli. Tähän kokemukseen on helppo yhtyä - ympäristön levollisuudessa oman mielen hyökkäallot ja ajatusten pätkät sinkoilevat usein vauhdikkaasti, ja on vaikeata löytää rauhoittuminen. Minulle tämä kertoo jatkuvasti siitä, millaisessa liikkeessä ja tekemisen tulvassa omakin elämä vaeltaa. Sitä miettii usein, onko koskaan edes yhtä vuorokautta, joka ei täyttyisi puheiden ja äänien kanssa liittoutumisesta. Lehtinen toteakin hyvin lyyrisesti, että "Hiljaisuus, samoin kuin meret ja vuoret, on Jumalan luomaa. Se on elämän leipää" (s. 81).

Kasvoissa aitous, paljastamisen olemus

Kaiken äänivirran keskellä elämme myös jatkuvan kuluttamisen ikeessä,

jota Lehtinen pohtii miettiessään aitouden ja rakentamisen merkitystä. Lehtinen tuo esille ajatuksen siitä, että kasvoissamme on aitouden, paljastamisen olemus, jota ei voi peittää. Eriyisesti silmät, nämä sielun peilit, tarjoavat mahdollisuuden johonkin aitoon kohtaamiseen, toisen näkemiseen.

Kasvojen ajatus on todella kiehtova. Amerikkalainen sosiologi **Erving Goffman** pohti 1950-luvulla sitä, miten tunteet heijastuvat kasvoistamme, emmekä pysty niitä peittämään. Samalla yritämme kaikin keinoin suojella omia kasvojamme, kannamme huolta toisen kasvoista (ja pelkäämme niiden menettämistä). Jumalan kasvojen edessä meidän ei tarvitse huolehtia tunteiden salaamisesta tai kasvojemme menetyksestä. Herran kasvojen edessä me olemme kaikki samanarvoisia. Kuten jumalanpalveluksessa pappi kehottaa meitä "kumartumaan Herran edessä", johon kuoro vastaa "sinun edessäsi Herra", me samalla valmistaudumme rukoukseen Hänen kasvojensa eteen: toisinaan kumartuen tai polvistuen, mutta myös suorana seisoen.

Kuolema ja elämän vimma

Kirjan nimen mukaan sen yksi väkevä teema on kuoleman pohtiminen. Lehtinen purkaa ajatuksiaan upealla tavalla käsitelleessään tätä aihetta. Hän kirjoittaa vilpittömästi omasta suhteestaan kuolemaan, mutta ei vedä lukijaa synkkien vesien äärelle, pikeminkin kirkkaiden lähteiden tykö. Jos tulkitsen oikein, kuoleman aihe piirtyy esseissä elämän kiitollisuutena, elämän vimmana.

Lehtinen pohtii esimerkiksi Saarnaajan tekstiin nojautuen turhuuden merkitystä. Hän kysyy siitä, mikä merkitys on kaiken kokoamisella, jos sekä viisasta että tyhmää odottaa sama kohtalo; sillä kuolemalla ei säästy kukaan. Kuolema-aiheen äärellä Lehtinen virittää näkökulman: on itse kuoltava nähdäkseen, paistaako aurinko rajan tuollakin puolen. Hän kirjoittaakin auki toiveensa, että jos kuoleman jälkeen herää ja kohottaa katseensa, Jumala ei ole enää kuvastimessa arvoituksen kaltainen vaan kasvoista kasvoihin, silmästä silmään (s. 195).

Kohti kaikkein pyhintä

Kirjan loppupuolella useat esille nostetuista hienoista teemoista kiteytyvät seuraavaan kuvaukseen: "Puhe Jumalan ja ihmisen kohtaamisesta on välttämättä vertauskuvallista. Se on runoutta. Elämä on ilmestysmaja, jossa ihminen hapuillee tihenevässä hämärässä kohti kaikkein pyhintä. Tuon hapuilun suuri matkakuvaus on Raa-

Jatkuu sivulla 23

Joulun ja talvikauden ortodoksiset jumalanpalvelukset ja hartaudet

RADION JUMALANPALVELUKSET

- PE 6.12. Liturgia, klo 10, Tampere, Pyhän Nikolaoksen kirkko
SU 15.12. Liturgia, klo 11, Mikkeli, Ylienkehi Mikaelin kirkko
TI 24.12. Jouluaaton suuri ehtoopalvelus, klo 17.45-18.30, Joensuu, Pyhän Nikolaoksen kirkko
KE 25.12. Liturgia, klo 8, Joensuu, Pyhän Nikolaoksen kirkko
TI 31.12. Uudenvuoden rukoushetki, klo 22.10-22.45, Helsinki, Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Vuosi 2003

- KE 1.1. Liturgia, klo 11, Nurmes, Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko
SU 5.1. Liturgia, klo 11, Vaasa, Pyhän Nikolaoksen kirkko
SU 19.1. Liturgia, klo 11, Oulu, Pyhän Kolminaisuuden katedraali
SU 2.2. Liturgia, klo 11, Espoo, Pyhän Herman Alaskalaisen kirkko
SU 16.2. Liturgia, klo 11, Kajaani, Kristuksen kirkastumisen kirkko

TELEVISIOSSA 2002

- TO 26.12. Toisen joulupäivän ortodoksinen liturgiapalvelus, TV2 klo 10-12, Lappeenrannan Jumalansynnyttäjän suojeluksen kirkko. Palveluksen toimittaa KP Helsingin metropoliitta Ambrosius papiston avustamana.

RADION AAMUHARTAUDET (2003)

- 18.1. Yhteispäällikkö Kaarina Leppänen, Kuopio
8.2. Pastori Heikki Honkamäki, Tampere
1.3. Pastori Aki Leskinen, Hyvinkää

RADION ILTAHARTAUDET (2003)

- 21.1. Lehtori Pekka Metso, Joensuu
18.2. Rovasti Antero Petsalo, Kiuruvesi

Jatkoa sivulta 22

mattu. Sen rinnalla verevinkin kaunokirjallisuus kalpenee. Raamattu on sinfonia elämästä, vaikea ja monitulkintainen. Se on ehtymätön ja täynnä ristiriitoja kuin elämä itse. Sinfonian teema vilahuttaa vain hetimitäin kuuluville liuetakseen taas muun musiikin virtaan. Loppua kohden se voimistumistaan voimistuu temppelein esiripun repiväksi passioksi. Sitä seuraa haudan hiljaisuus, josta kuin vaihkaa alkaa sarastaa pääsiäisaamun valo, lupaus maasta, jossa kuolemaa ei ole." (s.204-205)

Jokainen meistä, joka on saanut kokea pääsi-

äisyön sanoinkuvaamattoman riemun, ilon ja läheisyyden, ei voi värähtämättä lukea tuota Lehtisen sanoin sisältyvää ylistystä. Siihen on kiteytetty jotakin hyvin oleellista elämästä. Raamattu on kirjojen kirja, kielellinen syvyys ja sen sanoma johdattaa kuolemattomuuden ajatukseen.

Kun lähiseudullani tapettiin muutaman viikko sitten mies, monen iloisen juhlimispäivän päätteeksi kuin sinetiksi maallisille iloille, en voinut muuta kuin pysähtyä miettimään, mikä hinta elämällä toisinaan voi ollakaan?

Pia Houni

Analogi

Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan ortodoksisten seurakuntien yhteinen lehti (per. 2000/2002). Kolmas vuosikerta, painosmäärä 5 000 kpl.

Päätoimittaja (oto.): Kari M. Rantila
P. 040 550 6272, (03) 213 5007.

Sähköposti: km.rantila@kolumbus.fi

Taitto: mainograafikko Heikki O. Jokinen

Julkaisija: Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan ortodoksiset seurakunnat

Toimitus: Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere

Fax (03) 3141 2740

Sähköposti: km.rantila@kolumbus.fi

tai: toimitus@orfor.com

Tilaaminen ja osoitteenmuutokset:

Tampereen seurakunnan virasto,
Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere
P. (03) 3141 2700 (ti-pe klo 9-13)

Julkaisuneuvosto:

Kirkkoherra Risto Lintu (pj.), kirkkoherra Markku Aroma (vpj.), kirkkoherra Petri Ratilainen, isä Kai Sahlberg, isä Harri Kahila, Marita Jouhki-Inkinen, Eeva Manni ja Johan Nyman

Tilaushinta 10 euroa/vuosi

Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Ilmoitushinnat (sis. alv):

1/1 sivua 170 euroa, 1/2 sivua 100 euroa,

1/4 sivua 50 euroa, 1/8 sivua 25 euroa.

Ilmoitukset toimituksen osoitteella.

Tilinumero 800018-291602.

ISSN 1458-9257

Painopaikka Tekstitaso Oy, Tampere 2002.

Seuraava numero 1/2003

ilmestyy 28. helmikuuta, ja siihen tuleva aineisto on jätettävä viimeistään **4.2.2003.**

Analogi

Ortodoksinen seurakuntalehti

Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan seurakunnat

**HUOMAA, ETTÄ
SEURAKUNTALAISENA
SAAT LEHDEN
TILAAMATTA!**

TILAA

ITSELLESI TAI YSTÄVÄLLESI LAHJAKSI

Analogi 10€/vuosi

alkaen numerosta ____/2002

Lehden saaja _____

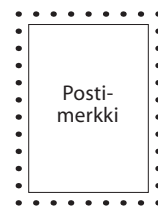
Lähiosoite _____

Postinumero _____

Postitoimipaikka _____

Maksaja (ellei saaja) _____

Lähiosoite _____

Analogi

Tampereen
ortodoksinen
seurakunta

**Suvantokatu 10 A
33100 Tampere**

ВСТРЕЧА С ИЕРОСХИМОНАХОМ МИХАИЛОМ

В настоящем номере приходской газеты "ANALOGI" публикуются рассуждения иеросхимонаха Михаила о духовной жизни. Статья опубликована в вышедшей в 1966 году книге Сергея Большакова «На высотах духа».

Иеросхимонах Михаил вёл подвижническую жизнь в Старом и Новом Валаамских монастырях. В 1957 году он переехал из Финляндии в Советский Союз, в Псково-Печерский монастырь, где и скончался в 1962 году в возрасте 85 лет.

- Скажите, о. Михаил, в чем главные этапы духовной жизни?

- Да вот, как тебе о. Аркадий объяснял в Печерской Обители. Никто не спасся без смирения. Помни, что до конца жизни ты будешь впадать в грехи, тяжкие или легкие, гневаться, хвастаться, лгать, тешеславиться, обижать других, жадничать. Вот это-то сознание и будет держать тебя в смирении. Чем тут гордиться, если ежедневно грешаешь и обижаешь ближнего. Но на всякий грех есть покаяние. Согрешил и покаяйся, опять согрешил – опять покаяйся, и так до конца. Делая так никогда не будешь отчаиваться, а постепенно придешь в мирное устроение. А для этого нужно блюсти помыслы. Бывают они хорошие, безразличные и худые. Последних никогда не принимай. Как появился прилог, отсекай его сразу молитвой Иисусовой. А если станешь его рассматривать, то он к тебе прирастает, ты им заинтересуешься. Он тебя очарует и ты с ним согласишься и будешь обдумывать, как бы его исполнить, а потом его исполнишь делом – вот и грех.

Но есть и такие помыслы, которые представляются невинными, а доводят до великих

искушений и тяжких грехов. Мне рассказывали, что была в Уфимском женском монастыре некая прозорливая старица, а духовником в том монастыре был очень хороший вдовый священник лет шестидесяти. Вот раз, ложась

спать, он вспомнил, как тридцать лет тому назад, когда еще его жена и дети были живы, он укладывал детей спать. И умилился. А потом вспомнил жену, ну и пошло, мысли уклонились куда не подобает. Так что он провел всю ночь в молитве и поклонах, такое было искушение. А утром старица вызвала его к себе и спрашивает: «Что такое с Вами, батюшка, было? Силы нечистые роились

вокруг Вас, как мухи». Духовник чистосердечно признался: вот куда могут завести нас мысли, сначала кажущиеся хорошими. Психиатры толкуют там о психоанализе и разном, но где же нам во всем этом разбираться, что хорошо и что нет. А посему, взывай ко Господу непрестанно: «Господи, Иисусе Христе, Сыне Божий, помилуй мя грешного». Сказано у Апостола Павла, что кто исповедует Христа Сыном Божиим и будет вопиять к нему непрестанно – спасен будет.

Ты вот, Сереженька, упражняйся, как можешь, в молитве Иисусовой и постепенно придешь в умиротворение, а знаком будет тебе глубокий мир души, необуреваемое спокойствие.

– А дальше что бывает, о. Михаил, спросил я старца.

– А вот что. Есть два вида безмолвия: Первый вид – молчание. И это не плохо, по крайней мере других не соблазняешь и не обижаешь. Но оно недостаточно. Отцы пустынные говорили, что отшельник, сидящий в своей пещере и никого не видящий подобен, однако, аспиду, сидящему в своем логове и полному смертоносного яда, если он вспоминает обиды когда-то ему сделанные, и гневается. Второй вид безмолвия – это безмолвие внутреннее. О нем те же Отцы говорили: есть старцы, которые говорят с утра до вечера, пребывая постоянно в безмолвии, ибо не говорят они ничего, что не было бы полезно другим и им самим. Вот это и есть безмолвие внутреннее. Его добивайся, Сереженька. А когда достигнешь и перестанешь судить других, то встань и благодаря Господа, оказавшего тебе столь великую милость. Недалеко ты тогда от чистоты сердечной. А знаешь, что только чистые сердцем могут узреть Бога. Иным, впрочем, другой бывает путь, путь благодатных слез. Эти слезы не те, которые у всех бывают, когда трогается их сердце потерей близких, чтением книги, слушанием какой-нибудь истории и прочее. Благодатные слезы льются, как ручьи, и бывает это года два-три, непрестанно. Слезами этими полагается, как огнем, все нечистое в душе и приходит она в великое умиротворение и зрит Бога.

(Продолжение следует)